

"Klasės valdymas"

mokymai programos dalyviams
„Pradedu mokytis Vilniuje“
Jūsų talkininkas Evaldas Karmaza

"Tvarūs žingsniai mokytojo kelyje: nuo įsivaizdavimo link įgyvendinimo"

<https://mopsis.info/pradedu-2027>

Slaptažodis - Vilniuje

Atsistokite ir laisvai vaikščiokite auditorijoje.

*„Kaip tau sekėsi
pirmosios dvi savaitės
mokykloje?“*

Kiekvienas **paklauskite bent 5 kolegų:**

👉 „Kaip tau sekėsi pirmosios dvi savaitės mokykloje?“

Įsiklausykite į atsakymus, pasidalykite trumpai savo patirtimi.

Aptarkime:

- kokios emocijos kartojosi?
- kokie sunkumai, kokie džiaugsmai?

Kaip Jums?

Kaip jautiesi klasėje – labiau **ramiai** ar **įsitempęs**?

Kaip sekasi kurti **santykį su mokiniais** – stiprėja ar stringa?

Kaip vertini savo **pasiruošimą pamokoms** – pakanka ar vis dar trūksta?

Kaip jautiesi dėl **klasės drausmės** – valdoma ar sunkiai valdoma?

Kaip sekasi su **kolegomis** – jaučiasi palaikymas ar daugiau vienišumo?

Kaip vertini savo **motyvaciją** – auga ar slopsta?

Kaip sekasi su **laiko planavimu** – suspėji ar vėluoji?

Kaip jautiesi dėl **tėvų bendravimo** – ramu ar kelia įtampą?

Kaip jautiesi dėl **mokinių pažangos** – matai rezultata? ar dar ne?

Kaip jautiesi dėl **administracijos palaikymo** – yra ar trūksta?

Kaip vertini savo **energijos lygį** – pakanka ar išsenki?

Kaip jautiesi dėl **savo autoriteto** – priima kaip mokytoją ar dar kvestionuoja?

Kaip sekasi su **asmenine savijauta** – džiaugiesi ar jautiesi pavargęs?

Kaip jautiesi dėl **ateities perspektyvos** – optimistiškai ar nerimastingai?

Kaip jautiesi šiame seminare – **atviras dalintis** ar labiau uždaras?

Rinkite sau klausimus dar be atsakymų?

- Kaip išlaikyti mokinių dėmesį visą pamoką?
- Kaip užtikrinti, kad niekas su niekuo nesusimuštų sudėtingoje klasėje?
- Kaip sudominti tuos, kurie nenori mokytis?
- Kaip padrašinti tylią ir užsidariusią mergaitę įsitraukti į diskusiją?
- Ką daryti, kai vienas mokinytis nuolat trukdo kitiems?
- Kaip sukurti aplinką, kurioje vaikai jaustųsi saugūs išreikšti savo nuomonę?
- Kaip valdyti klasę, kai joje yra įvairių gebėjimų ir poreikių mokiniai?
- Kaip efektyviai paskirstyti savo dėmesį tarp skirtingų vaikų poreikių?
- Kaip suvaldyti savo emocijas, kai klasė "verda"?
- Kaip įdiegti klasės taisykles, kad mokiniai jų laikytųsi savanoriškai?
- Kaip padėti mokiniams pereiti iš vienos veiklos į kitą be chaoso?

N.D. (kas tai?)

GRĮŽTAME PRIE I STOTELĖS — BE ATSISKAITYMO

Pasirinkite vieną sakinį:

- ✓ Išbandžiau — ir pastebėjau...
- ◉ Pradėjau — bet sustojau ties...
- Nespėjau — nes...
- 🔄 Pakeičiau nuomonę — supratau, kad...

Porose: 4 minutės.

Pasidalykite viena patirtimi ir vienu klausimu.

Šiandien mums nereikia tobulų namų darbų.
Mums reikia tikrų duomenų apie jūsų
pirmąsias savaites mokykloje.

*Kaip tau sekėsi
savarankiško užduotys?*

1. 🎬 Filmo peržiūra: „Mirusių poetų draugija“
2. 🏠 Fizinė pažintis su mokykla
3. 📜 Teisinė bazė
4. 📖 Kolegų patirtis „Mokytojas“
5. 💻 Skaitmeninė realybė
6. 🗣️ Pokalbis su mokytoju

Nuotykių dalys – (užduotys kaip kelionės fragmentai)

Nerealūs darbai – (humoro ir iššūkio gaida: „tai daugiau nei namų darbas – tai nuotykis“)

Naudingos dovanos – (tai, ką pasidarysi, vėliau grįš kaip vertė tau pačiam)

Naujų atradimų užduotys – (akcentuoja smalsumą ir pažinimą)

Nepriklausomi žingsniai – (sustiprina savarankiškumo idėją)

Naujo džiaugsmo užduotys – (emocinis tonas: „darbai, kurie teikia džiaugsmą“)

☀️ **Kūrybiški N.D. pervadinimai**

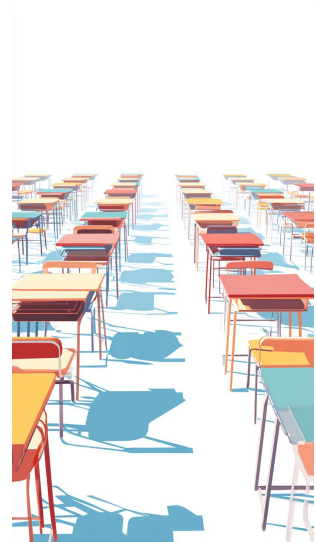

👉 Uždutis: pakeisk klasės erdvę bent 2 savaitėms.

Rekomendacijos:

- Pabandyk bent 2 skirtingus variantus (eilės, grupės, ratas).
- Stebėk, kaip keičiasi mokinių dėmesys ir santykiai.
- Užsirašyk bent 3 pastebėjimus per savaitę.
- Klausk vaikų, kuris išdėstymas jiems labiausiai patinka.
- Pastebėk, ar keičiasi triukšmo lygis.
- Įvertink, ar tau pačiam lengviau dirbti.

1 Išbandyk kitokį klasės išdėstymą

👉 Uždutis: knygutėje fiksuok svarbiausią informaciją apie mokinius.

Rekomendacijos:

- Pradėk nuo gimtadienių ir pomėgių – tai greičiausias ryšio būdas.
- Įrašyk kiekvieno stiprybes ir bent vieną sunkumą.
- Naudok simbolius ar spalvas, kad matytum iš pirmo žvilgsnio.
- Pasitikrink, ar tavo įrašai nėra tik negatyvūs (balansas svarbu).
- Kartą per mėnesį papildyk naujais pastebėjimais.
- Naudok žemėlapi, kai reikia padrąsinti ar pastebėti vaiką.

2 Susikurk „vaikų žemėlapi“

👉 Uždutis: nupiešk erzinantį vaiką ir pasikalbėk su jo atvaizdu.

Rekomendacijos:

- Iš pradžių leisk sau kalbėti emociškai (pyktis „išsilieja“).
- Vėliau pereik prie dalykinių pastabų (kas trukdo pamokoje).
- Pasitreniruoک sakyti „man svarbu, kad...“ vietoj „tu visada...“.
- Sustok, kai pajusi ramybę kalbėdamas.
- Jei pavyko, užrašyk 2–3 ramias frazes, kurias naudosite realiai.
- Galima piešti ne tik vieną vaiką, bet ir „grupę“.

3 „Dialogas su piešiniu“

👉 Uždutis: sukurk 5 vertybes, 5 taisykles ir papasakok istoriją.

Rekomendacijos:

- Rinkis tik tas vertybes, kurios tikrai tau svarbios.
- Sukurk taisykles, kurias gali parodyti per veiksmus.
- Pasiruošk bent vieną realią istoriją vaikams.
- Klausk mokinių: „kokios vertybės svarbios jums?“
- Nepaversk vertybių vien deklaracija – parodyk per pamoką.
- Grįžk prie jų bent kartą per mėnesį.

4 Vertybių taisyklės

👉 Uždutis: pasirink ir išbandyk bent vieną ritualą.

Rekomendacijos:

- Gali būti citata, klausimas, mini mankšta, komplimentas.
- Ritualas turi trukti ne ilgiau kaip 2 min.
- Daryk kasdien tą patį – tada atsiras stabilumas.
- Paaiškink, kodėl tai darote (pvz., „susitelkimui“).
- Stebėk, kaip mokinių nuotaika keičiasi po ritualo.
- Jei neveikia, keisk po 2 savaičių.

5 Sukurk klasės ritualą pamokos pradžiai

👉 Uždutis: 5 dienas fiksuok tik vieno „trikdančio“ vaiko gerus momentus.

Rekomendacijos:

- Nepastebėk smulkių trikdžių – tik plusus.
- Fiksuok bent 3 kartus per dieną.
- Užrašyk konkrečiai: „pakėlė ranką“, „padėjo draugui“.
- Dienos pabaigoje apmąstyk, kaip jautiesi pats.
- Jei gali, pasidalink tuo su pačiu vaiku.
- Pastebėk, ar santykis keičiasi.

6 Tik teigiamas dėmesys

👉 Uždutis: nuspręsk valandą, kada baigi ruošti mokyklai.

Rekomendacijos:

- Pasirink konkrečią ribą (pvz., 20:30).
- Pasiruošk kitai dienai anksčiau, kad nereiktų tempti į vakarą.
- Išjunk telefoną ar kompiuterį po STOP laiko.
- Pastebėk, ar miegi ramiau.
- Žymėkis, kaip keičiasi rytinė energija.
- Po savaitės padaryk išvadą.

7 STOP laikas vakarui

👉 Uždutis: 10 dienų rašyk trumpą dienoraštį.

Rekomendacijos:

- Kasdien užrašyk 1 sėkmę, 1 sunkumą, 1 klausimą.
- Naudok paprastą sąsiuvinį ar užrašų programėlę.
- Rašyk ne ilgiau kaip 5 min. – svarbu pastovumas.
- Kartą per savaitę perskaityk, ką užfiksavai.
- Ieškok pasikartojančių temų.
- Kitame susitikime pasidalink bent viena įžvalga.

8 Refleksijos dienoraštis

Įtvirtiname ir aptariame

Viena diena – penkios jos dalys

Dieną pradėk planuoti nuo miego, o ne nuo pirmos pamokos.

1. Miegas – rytojaus darbo pradžia

Pasirink apytikslią miego laiką. Likus 30 minučių iki jo, neberuošk pamokų. Turėk paprastą vakaro ritualą, kuris padeda kūnui sulėtėti.

2. Rytas – pirmiausia pasirūpink savimi

Palik bent kelias minutes be skubėjimo. Vanduo, pusryčiai, muzika, tylą ar trumpas pasivaikščiojimas. Rytas neturi prasidėti nuo mokyklos žinučių.

3. Mokykla – viena dienos dalis

Pasirink vieną svarbiausią dienos tikslą. Tarp pamokų daryk mikropertraukas. Atsigerk, nuleisk pečius, lėtai iškvėpk, pažvelk pro langą ar minutę pasivaikščiok.

4. Perėjimas – darbo dienos pabaigos ženklas

Užrašyk pirmą rytojaus darbą, užverk kompiuterį ir išeik iš mokyklos. Kelionė namo gali tapti persijungimo laiku, o ne dar viena mokytojų taryba tavo galvoje.

5. Mano gyvenimas – laikas, nesusijęs su mokykla

Kasdien pasilik bent vieną veiklą, kurios nereikia vertinti, planuoti ar tobulinti. Pasivaikščiojimas, bendravimas, sportas, knyga, gamta arba ramus nieko neveikimas.

Frazė, kurią verta kartoti

Mokykla turi savo laiką. Likusi diena – mano.

Praktinė užduotis mokykloje

Susikurk savo mikropertraukų žemėlapi

Pasivaikščiok po mokyklą ir atrask:

- vietą, kurioje gali dvi minutes ramiai pabūti;
- trumpą maršrutą pajudėti tarp pamokų;
- vietą, kur gali atsigerti ir pažvelgti į tolį;
- žmogų, pas kurį gali trumpam užsukti ne vien dėl darbo reikalų.

Išsirink vieną savo „atsikvėpimo tašką“ ir sąmoningai juo naudokis.

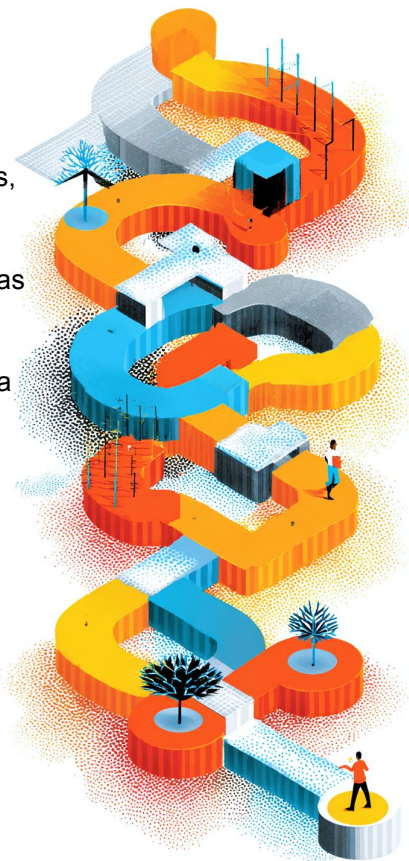

Klasės valdymas - Jūsų simfonija

Su kuo susiduriate kasdien:

- 1. 25–30 skirtingų asmenybių vienoje erdvėje.** Skirtingi mokymosi stiliai, poreikiai, nuotaikos. Masinio mokymo įstaigoje individualizuoti mokymą — beveik neįmanoma.
- 2. Mokinio elgesys — ne tik jūsų reikalas.** Šeimos situacija, sveikatos būklė, ankstesnė patirtis, socialiniai santykiai — visko negalite kontroliuoti.
- 3. Sistemos lūkesčiai vs. realūs ištekliai.** Programa, standartizuoti testai, ataskaitos — ir ribotas laikas bei priemonės visa tai padaryti.
- 4. Klasė — gyvas organizmas.** Kas veikė vakar, nebūtinai veiks šiandien. Klasės dinamika kinta nuolat.
- 5. Jūsų energija irgi ribota.** Darbas su dėmesio reikalaujančiais mokiniais išsekina — net turint geriausias strategijas.
- 6. Skirtingų kartų pasauliai.** Jūs ir mokiniai užaugote skirtinguose kontekstuose. Skirtingai suvokiate autoritetą, bendravimą, motyvaciją.
- 7. Technologijų revoliucija keičia dėmesio struktūrą.** Nuolatinė stimuliacija formuoja naujus mokymosi įpročius — ir senus metodus daro silpnesnius.
- 8. Įtraukusis ugdymas.** Įvairių specialiųjų poreikių mokinių integracija reikalauja kompetencijų, kurių niekas nemokė.

(Jis išliks toks pat sudėtingas, nes mokiniai – skirtingi, situacijos – nuolat kintančios.)

Klasės valdymas su laiku NEPALENGVĖS

👉 Mes išmoksime:

- būti su klasėmis (priimti jų energiją, chaotiškumą, nuotaikas),
- būti su savimi (valdyti savo emocijas, kantrybę, įtampą),
- nuolat ieškoti atsakymų (adaptuotis, kurti naujus sprendimus, augti kartu su mokiniais).

„klasės valdymas nebūtinai tampa paprastas, tačiau mokytojas įgyja daugiau atramų ir lankstumo“

Valdyti klasę.... kaip
o suvaldyti tuos...

Kaip suvaldyti netinkamą elgesį?

KAI RIBA PAŽEIDŽIAMA: REAKCIJA TURI TURĖTI SISTEMĄ

TIKSLAS — KAD MŪSŲ REAKCIJA NESUKURTŲ DAR DIDESNĖS PROBLEMOS

1 SUSTABDAU IR PRIMENU RIBĄ

Trumpai, ramiai, be viešo moralizavimo.

2 ĮSPĖJU ARBA FIKSUOJU

Rimtą pažeidimą fiksuojau iš karto.

3 TAIKAU SUTARTĄ PASEKMĘ

Ne iš pykčio, o pagal iš anksto žinomą tvarką.

4 KVIEČIU PAGALBĄ

Kai rizika aukšta arba elgesys kartojasi.

VIENAS ĮVYKIS TOLIAU VIRSTA TRIMIS DARBO LINIJOMIS ↓

INDIVIDUALI LINIJA

Situacijos vertinimas → trumpi pokalbiai → mažų žingsnių planas → stebėjimas

KLASĖS LINIJA

Ką tai pasako apie grupę? → mokome reaguoti → atkuriamo bendrą normą

PARTNERYSTĖ

Komanda + tėvai → viena žinia → aiški atsakomybė → peržiūros data

Vienodas atsakas tarp mokytojų mažina derybas, chaosą ir eskalaciją. Tiesioginė saugumo apsauga — tik pagal mokyklos tvarką.

Ką darom, kai netinkamai elgiasi?

“Matau”

“Primenu”

“Perspėju”

“Stabdau užsiėmimą”

“Ką darom?”

- Gal atvėsti?
- Gal atsisveikinti?
- Gal pabaigti?

4 lygių stiprėjanti reakcija

Klaipėdos vaikų laisvalaikio centro taisyklių laikymosi užtikrinimo strategija:

1. **Priminimas** ("Lina ir Tomai, jau prasidėjo užsiėmimas, kviečiu padėti telefonus ir prisijungti prie grupės veiklos")
 - Švelnus ir pozityvus priminimas
 - Naudojamas, kai pastebimas nedidelis nukrypimas nuo taisyklių
 - Skirtas grąžinti dėmesį į veiklą be neigiamų emocijų
2. **Perspėjimas** (perspėjimas duodamas priėjus arčiau žodžiu arba raštu "tai yra perspėjimas")
 - Aiškus signalizavimas, kad elgesys neatitinka taisyklių
 - Suteikiama galimybė pakoreguoti savo elgesį
 - Gali būti naudojama "perspėjimo kortelė" vizualiam efektui
3. **Pažeidimo fiksavimas** (prie vaiko prieinama dar kartą "taisyklių laužymas fiksuojamas")
 - Aiškus pranešimas, kad elgesys yra nepriimtinas
 - Informuojama, kad pažeidimas bus užregistruotas
 - Gali būti naudojamas specialus žurnalas ar elektroninė sistema
4. **Aptarimas už užsiėmimo ribų** (darbuotojų grupėje, su tėvais, atskiroje patalpoje ir pan.)
 - Gilesnis situacijos aptarimas su vaiku
 - Įtraukiami kiti suinteresuoti asmenys (tėvai, kiti darbuotojai)
 - Ieškoma ilgalaikių sprendimų ir pagalbos būdų

5 „nematomi“ metodai, kai klasė „verda“

1. Artumo principas. Priartėk prie triukšmaujančio mokinio — be žodžių. Fizinis artumas dažnai veikia stipriau nei žodinė pastaba.

2. Vardas + pauzė. „Tomai.“ (3 sek. pauzė.) „Ačiū.“ Tiek. Nereikia aiškinti, barti, moralizuoti.

3. Pasirinkimo iliuzija. „Galite dirbti tyliai čia arba pereiti prie kito stalo — kur tau patogiau?“ Mokinys jaučiasi renkasi — o iš tikrųjų renkasi tik iš jūsų variantų.

4. „Sprendimą priėmė visa klasė“ Kai mokinys ginčijasi — „Tai ne mano sprendimas. Tai mūsų susitarimas.“ Nuima asmeninę konfrontaciją.

5. Po audros — grįžk. Kai konfliktas praėjo — per artimiausią pertrauką trumpai: „Kaip jautiesi? Viskas gerai tarp mūsų.“ Tai atkuria santykį.

Kai prašymas ir perspėjimas nesuveikė

Tai nėra privaloma veiksmų seka. Tai mokytojo instrumentų lentyna.

1. **Tylus stebėjimas**
Mokytojas prieina, sustoja šalia ir 10–20 sekundžių ramiai stebi. Dažnai papildomų žodžių nebereikia.
2. **Trumpas vardinis „stop“**
„Matai, dabar sustok ir padėk telefoną.“ Vienas sakinytis, konkretus veiksmas, jokios paskaitos.
3. **Persodinimas**
Mokinys iš karto persėda į kitą vietą. Aptarimas paliekamas vėlesniam laikui.
4. **Atskiras staliukas**
Mokinys kelias minutes tą pačią užduotį atlieka ramioje vietoje, atokiau nuo draugų ir dirgiklių.
5. **Darbo būdo pakeitimas**
Grupinis darbas laikinai keičiamas individualiu, planšetė keičiama popierine užduotimi, laisvas pasirinkimas pakeičiamas konkrečia užduotimi.
6. **Pusės minutės pokalbis prie durų**
„Kas dabar vyksta? Ko reikia, kad galėtum grįžti ir dirbti?“ Vienas atsakymas, vienas susitarimas ir grįžimas į pamoką.
7. **„Mokytojo konsultantas“**
Mokinys ant lapelio parašo: „Ką siūlai mokytojui daryti, jeigu šis elgesys pasikartos?“ Tai priverčia patį mokinį numatyti pasekmę.
8. **Pastaba**
Trumpas faktinis įrašas: kas įvyko, kada ir kaip mokytojas reagavo. Be etikečių „tinginys“, „nemandagus“ ar „nevaldomas“.
9. **Žodinis papeikimas**
Ramiai ir aiškiai įvardijama: „Tu tęsei elgesį po perspėjimo. Jis trukdė klasei. Dabar taikau sutartą pasekmę.“
10. **Trumpas poveikis po pamokos**
Dviejų–penkių minučių pokalbis, nebaigtos atsakomybės užbaigimas arba padarytos žalos atitaisymas.

Veiksmas trumpas, ramus ir be viešo ginčo. Po jo mokytojas iš karto grąžina mokinį į mokymąsi.

Jtampos pokalbio metu:

1. Kalbėti lėtai (net skiemenuoti)
2. Kartoti dažnai vardą (kuo didesnė jtampa, tuo dažniau vardas)
3. Vardinti, ką matote (minėti net detales)
4. Rankos išvestos į šalį (negynybiška pozicija)
5. Pasakyti, kas dabar bus daroma (nebijoti atidėti pokalbį)
6. Simboliškai išreikšti savo jausmus (panaudoti kūno kalbą)

„KAI PO PAMOKOS DREBATE“

Niekas apie tai nekalba. Bet yra tokia akimirka — po itin sunkios pamokos, kai klasė jau išėjo, ir jūs liekate vieni. Širdis dažniau plaka. Rankos šiek tiek dreba. Galvoje — „ar aš per daug sureagavau? ar per mažai?“

Tai vadinama **postreakciniu stresu** — ir tai visiškai normali kūno reakcija. Jūsų nervų sistema ką tik „kovojo“ su grėsme (net jei ta grėsmė buvo 13-metis, kuris pasakė „man nesvarbu“).

Ką daryti po tokios pamokos:

- **90 sekundžių.** Tiesiog sėdėk. Nedaryk nieko. Leisk kūnui „nuleisti“ adrenalina.
- **Vanduo.** Ne kava — vanduo. Fiziologiškai padeda.
- **Vienas sakiny.** Užsirašyk: „Kas nutiko? Ką jaučiau? Ką kitą kartą daryčiau kitaip?“ Tai ne dienoraštis — tai **profesinė refleksija**.

Jūs nesate robotai. Ir tai, kad reaguojate — reiškia, kad jums rūpi.

KIEKVIENA PROBLEMA — TAI INFORMACIJA

O jei pažiūrėtumėte į viską kitaip?

Mokinys trukdo. Mokinys nepaiso. Mokinys „sprogsta“. Mokinys tyliai sėdi ir nieko nedaro.

Visa tai — ne problemos. Visa tai — **informacija**.

Po kiekvienos pamokos jūs sužinote apie kiekvieną vaiką šiek tiek daugiau: ką jis moka, ko jam dar reikia, kokioje vietoje jis yra šiandien. Ir tai yra **vertingiausia medžiaga**, kurią turite.

Praktinė rekomendacija: veskite trumpas bylas. Ne formalias, ne biurokratinės — tiesiog sau. Vienas sakiny po pamokos:

- „Tomas šiandien pirma kartą dirbo poromis be konflikto.“
- „Giedrė neatsako į klausimus garsiai — bet raštu atsako puikiai.“
- „Matas trikdė kiekvieną pirmadienį — gal kas nors vyksta savaitgaliais?“

Per mėnesį jūs turėsite **žemėlapi**, kuris jums pasakys daugiau nei bet koks testas.

Gera pamoka — tai ne pamoka, kurioje viskas pavyko. Tai pamoka, po kurios žinote daugiau nei prieš ją.

JŪS JAU ESATE GYVENIMO ĮGŪDŽIŲ MOKYTOJAI

Kas, jei pasakyčiau, kad kiekviena „problema“ klasėje — tai jau gyvenimo įgūdžių pamoka?

Atnaujintame ugdymo turinyje viena iš pagrindinių krypčių — **socialinė-emocinė kompetencija**. Tai reiškia, kad mokinyss turi mokytis ne tik matematikos, bet ir: klausytis, bendradarbiauti, spręsti konfliktus, valdyti emocijas, prašyti pagalbos, išreikšti nesutikimą pagarbiai.

Tai reiškia: kiekvieną kartą, kai „pamoka nueina ne taip“ — jūs ne prarandate laiką. Jūs **jau mokote** — tik kitą dalyką, nei planavote.

Ir jei tai užfiksuojate byloje — jūs galite tai įvertinti. Ne kaip pažymį, o kaip **progresą**: „šį mėnesį Tomas 3 kartus bandė spręsti konfliktą žodžiais, o ne kumščiais. Rugsėjį — nė karto.“

Kiekvienas mokytojas jau yra gyvenimo įgūdžių mokytojas. Tiesiog ne visi tai žino.

Klasės valdymas -
daugiau nei elgesio valdymas

Klasės valdymo sritys

- **Elgesio valdymas**

(ieškoma kontrolės ir poveikio metodų – kaip reaguoti į triukšmą, drausmės pažeidimus, kaip nustatyti ribas ir palaikyti taisykles)

- **Dėmesio valdymas**

(kaip sutelkti ir išlaikyti mokinių dėmesį – naudojamos perėjimo technikos, vizualai, signalai, klausimai, kad klasė dirbtų kryptingai)

- **Mokymosi organizavimas**

(mokytojas struktūruoja veiklas taip, kad mokiniai palaipsniui dirbtų savarankiškai; ilgainiui mokytojas tampa „mažiau reikalingas“, o mokiniai perima atsakomybę už savo mokymąsi)

Pradinis supratimas apie klasės valdymą:

- **Lapelio/pastabos užklijavimas ant stalo** (Vizualinis priminimas mokiniui, padedantis grįžti prie užduoties)
- **Pasirinkimas mokiniui** (Bus įrašyta pastaba į žurnalą, ar reikės 30 sekundžių užsimerkus išlaikyti pieštuką ant ištiestos rankos)
- **"Tyli" pirštų signalizacija** (Iškėlus 1, 2 ar 3 pirštus nurodoma, ką mokinyss turi daryti šiuo metu)
- **Laikmačio naudojimas užduotims** (Sukuria aiškias laiko ribas ir didina susikaupimą)
- **"Tylaus mokytojo" technika** (Mokytojas tiesiog stovi tylėdamas, kol klasė nutyla)

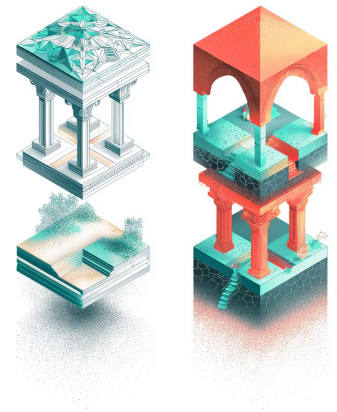
TRIUKŲ ILIUZIJA: NUO CHIRURGIJOS PRIE PAMATŲ

Kurį laiką ir aš galvojau, kad klasės valdymas — tai triukai.

Šviesoforas, reaguojantis į mokinių balsą. Spalvotos pastabos, klijuojamos ant stalo. Dirigavimas rankomis. Tokie maži chirurginiai ėjimai, kurie žada didelį efektą.

Ir jie **veikia**. Savaitę. Gal dvi.

O paskui vaikai adaptuojasi. Ir triukai turi būti vis stipresni. Šviesesnis šviesoforas. Garsesnis signalas. Griežtesnė pastaba. Kol vieną dieną supranti: **lenktyniauju su vaikais, ir jie laimi**.

'Patyrusių' mokytojų patarimai: ar tikrai veikia?

Tradicinėje mokykloje klasės valdymas dažnai rėmėsi autoritariniais metodais ir triukais:

- "Dažnai pradėk judėti po klasę, kad mokiniai jaustųsi, lyg tuoj pro juos praeisite"
- "Pirmą mėnesį nebūk per daug draugiškas – lengviau vėliau atleisti vadžias nei jas suveržti"
- "Jei nežinai, ką daryti – užduok kontrolinį, tegu būna užsiėmė"
- "Su probleminiu mokiniu kalbėk prieš visą klasę – kitiems bus pamoka"
- "Garsiai išreikšk nepasitenkinimą visu kolektyvu, nors drausmę pažeidė tik keli"
- "Jei nežino, ką daryt per pertrauką – duok papildomų darbų"

Branda klasės valdyme pasireiškia gebėjimu atpažinti, kad daugelis "tradicinių" patarimų remiasi kontrole ir baime, o ne ugdo savarankiškumą ir vidinę motyvaciją.

Gairės turi padėti, bet nekelti nerimo

Tikslas:

- Aiškiai nurodykite, ką mokiniai turėtų mokėti ar suvokti po pamokos.
- Tikslai turėtų būti matuojami ir konkretūs.

Ižanga:

- Trumpai apibūdinkite temą ar idėją, kuria ketinate užsiimti.
- Paaštrinkite mokiniams, kodėl ši tema yra svarbi.

Itraukimas:

- Turima mokinių patirtis ar žinios apie naująją temą.
- Pateikite klausimus, kad sukeltumėte mokinių smalsumą.

Pateikimas:

- Pateikite naują medžiagą naudodamiesi skirtingomis mokymo strategijomis (paskaita, diskusija, vaizdo įrašas ir kt.).
- Užtikrinkite, kad medžiaga būtų pateikta aiškiai ir suprantamai.

Praktika:

- Leiskite mokiniams taikyti naujai įgytas žinias per užduotis, projektus, diskusijas ar kitas veiklas.
- Siekite, kad veikla būtų priderinta mokinių amžiui ir gebėjimams.

Ivertinimas:

- Naudokite įvairius įvertinimo būdus, kad sužinotumėte, ar mokiniai suprato medžiagą.
- Tai gali būti neformalus įvertinimas, pvz., klausimai, diskusijos arba formali veikla, pvz., testai ar užduotys.

Apibendrinimas:

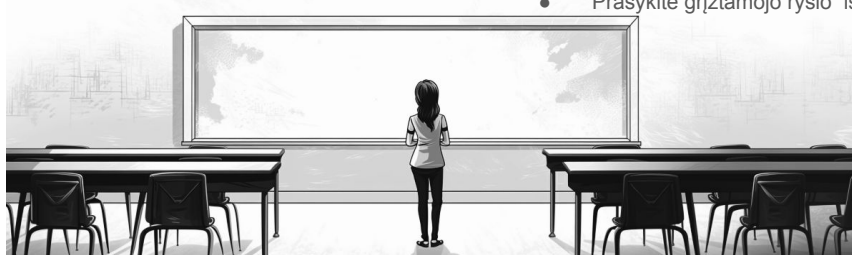
- Trumpai peržiūrėkite pagrindinius pamokos taškus.
- Pateikite mokiniams galimybę dalintis savo mintimis ar klausimais.

Namų darbai ir tolesnės rekomendacijos:

- Jei reikia, pateikite mokiniams namų darbus, kad jie galėtų toliau gilintis į temą.
- Rekomenduokite papildomus šaltinius ar veiklas, jei tai yra tinkama.

Refleksija (mokytojui po pamokos):

- Įvertinkite, ką vertinate savo pamokoje gerai ir ką galima būtų tobulinti kitose pamokose.
- Prašykite grįžtamojo ryšio iš mokinių, jei tai įmanoma.

„GERA PAMOKA“ PAGAL VADOVĖLĮ

Ką jūs girdite apie „gerą pamoką“?

Tikslas. Ižanga. Motyvavimas. Mokomosios medžiagos pateikimas. Mokinių įtraukimas. Diferencijavimas. Grįžtamas ryšys. Vertinimas. Apibendrinimas. Refleksija. Namų darbų paskyrimas. Sąsaja su gyvenimu. Mokinių savarankiškumas. Emocinė aplinka. Laiko valdymas.

Tai 15 punktų. Per vieną 45 minučių pamoką.

Ir kiekvieną kartą, kai kas nors pasako „gera pamoka turi turėti...“ — jūs pridodate dar vieną punktą prie sąrašo, kurio **niekada nesugebėsite įgyvendinti vienu metu.**

? Ar kas nors čia jaučiasi taip, lyg visada trūksta kažko?

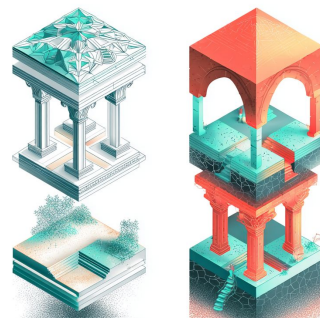

 Pirmiausia „įsidiekime“ visą programą į galvą

Kiekviena tema – atskiras lapelis.

- Žvaigždė žymi temas, kurių negalima praleisti.
- Rodyklės parodo, kas turi būti išmokta pirmiau.
- Šakos žymi temas, kurias galima sukeisti vietomis.
- Atsarginė zona skirta tam, ką galima sutrumpinti, perkelti arba palikti vėlesniam laikui.
- Metų juosta apačioje padeda matyti tempą ir artėjančius sustojimus.

Matydamas visą programą mokytojas gali keisti maršrutą neprarasdamas pagrindinės krypties.

Pamirškite 15 punktų. Pradėkime nuo vieno.

Pamokos struktūra — tai ne daiktas, kurį reikia turėti nuo pirmos dienos. Tai **kalnas**, kurį **pilate patys**, sluoksnis po sluoksnio, metai po metų.

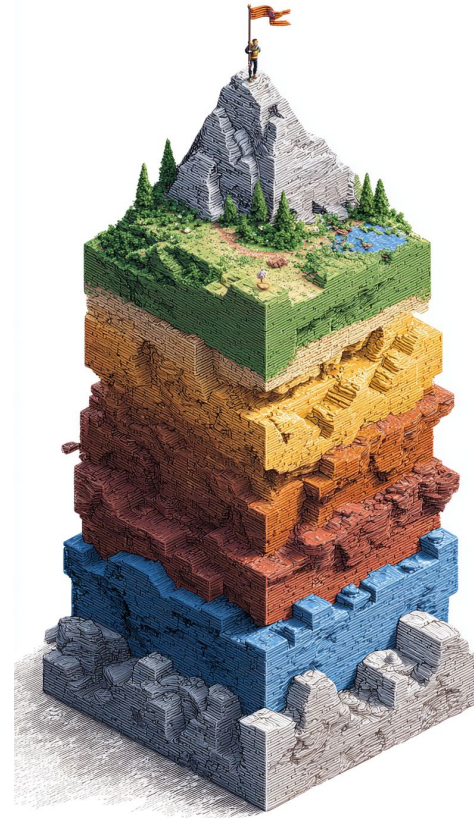
 BAZĖ (pirmieji metai): Atėjai. **Pravedei pamoką. Vaikai liko gyvi** ir vienas kito nesužalojo. *Tai nėra juokas. Tai yra pats pagrindas. Ir jei šiandien esate čia — jūs tai jau mokate.*

 PIRMAS SLUOKSNIS (1–2 metai): Atėjai su tema. Ją pristatei. Paaiškini. Išėjai. *Viena tema, aiškiai papasakota — tai jau pamoka. Ir tai jau daug.*

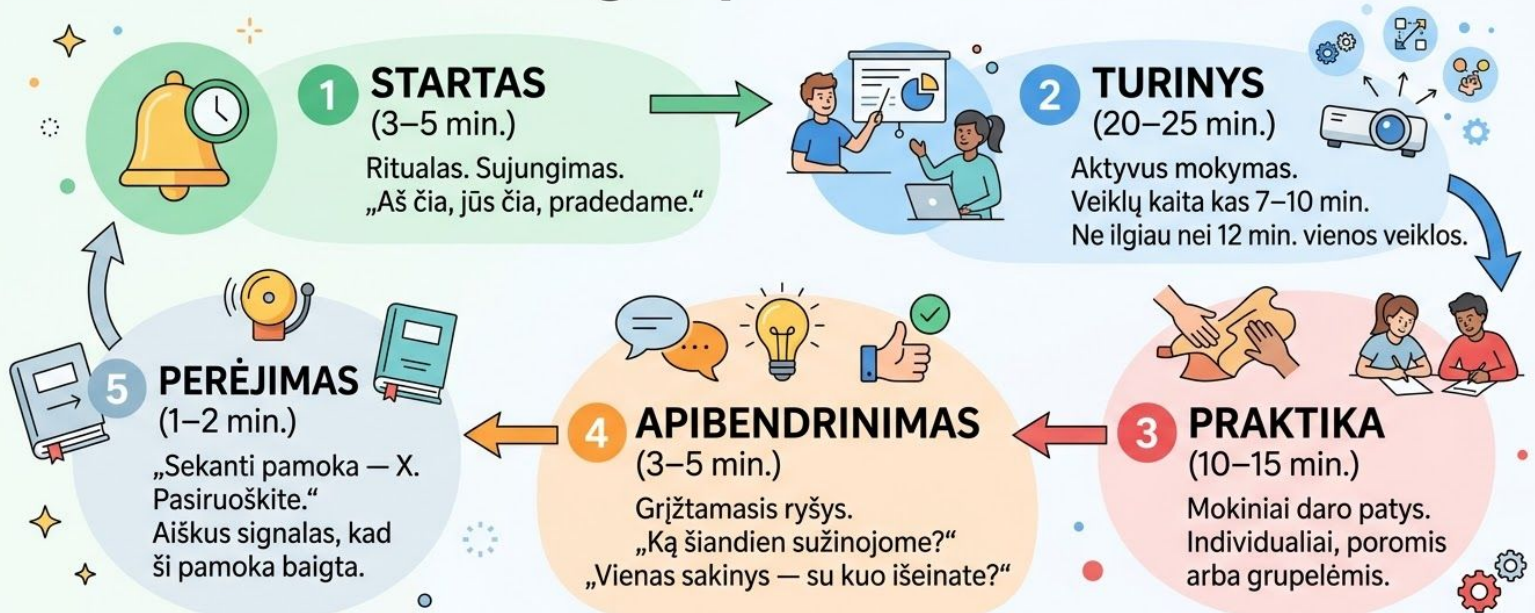
 ANTRAS SLUOKSNIS (2–3 metai): Šalia temos — užduotis. Šiek tiek laiko padiskutuoti. Bandymas susieti su gyvenimu. *Pamoka pradeda „kvėpuoti“ — ne tik mokytojas kalba, bet ir mokiniai.*

 TREČIAS SLUOKSNIS (3–5 metai): Savarankiškos užduotys. Netipinės veiklos. Darbas grupelėmis. Grįžtamasis ryšys. *Struktūra auga iki 3–4–5 dalių, ir tai, kas parašyta programoje, pradeda sutapti su tuo, kas iš tikrųjų vyksta klasėje.*

Esmė: jūs nesate blogi mokytojai, jei jūsų pamoka šiandien turi 2 dalis. Jūs esate mokytojai, kurie **dar pila kalną**. Ir tai trunka 3–5 metus.

Sėkmingos pamokos ciklas

NUSPĖJAMAS CIKLAS **MOKINIAI JAUČIASI SAUGIAI** **MAŽIAU TRIKDO**

Pamoka prasideda ne tada, kai mokytojas pradeda aiškinti temą. Ji prasideda tada, kai pirmas mokinys įeina pro duris.

Jeigu mokytojas penkias minutes dalija lapus, ieško neatspausdintos užduoties ir aiškina, kurį puslapį atsiversti, klasė per tą laiką spėja įkurti nedidelę nepriklausomą respubliką. Vieni derasi dėl teritorijų, kiti tikrina telefonus, tretį rengia labai garsų kultūros festivalį.

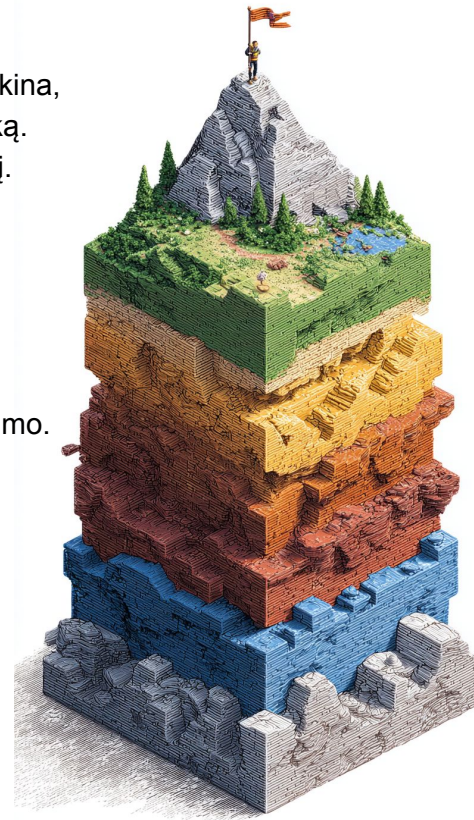
Paprasta pradžios konstrukcija:

1. Ant lentos arba ekrane jau laukia vienas aiškus pirmas veiksmas.
2. Priemonės paruoštos dar prieš mokiniams įeinant.
3. Mokytojas pasitinka klasę, o ne atsisukęs ieško laido.
4. Pirmoji užduotis pakankamai lengva, kad mokinys galėtų pradėti be ilgo aiškinimo.
5. Yra aiškus signalas: „Dabar pradedame.“

Trys klausimai sau prieš pamoką:

- Ką mokinys pamatys vos įėjęs?
- Ką jis galės pradėti be mano individualios pagalbos?
- Kaip klasė supras, kad laisvas atėjimo laikas baigėsi?

Vaikai antroje klasėje nėra geresni. Tiesiog netvarka gavo mažiau tuščios vietos įsikurti.

Trečia tiesa, kurią reikia pasakyti garsiai.

REALYBĖ: KODĖL „GERA PAMOKA“ YRA NEĮMANOMA

Dabartinėje švietimo sistemoje yra **per daug iššūkių**, kad mokytojas po pamokos galėtų pasakyti: „buvo gera pamoka.“

Ne. **Jūs pravedėte pamoką.** Ir tai, kokia ji buvo — buvo geriausia įmanoma toje klasėje, su tais mokiniais, su tais resursais, kuriuos turėjote.

Net ir didžiausia patirtis nepadaro klasės valdymo „lengvu“ — tik suteikia gebėjimą **priimti šiuos iššūkius kaip natūralią profesijos dalį** ir augti.

Tai kaip vertinti gerą pamoką?

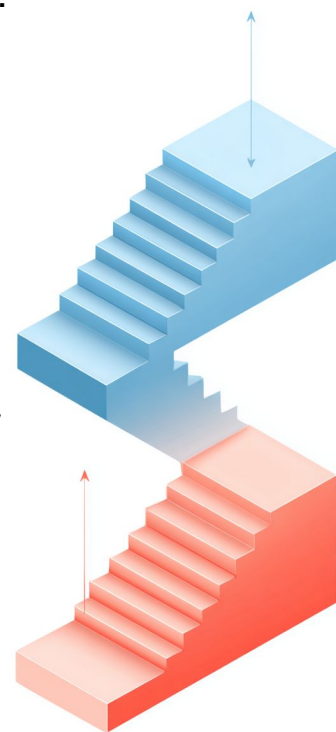
Ne pagal 15 punktų sąrašą. Ne pagal tai, ar visi mokiniai klausėsi.
Ne pagal tai, ar „pavyko“ viskas, ką suplanavote.

Gera pamoka = truputį geriau nei praėjusi pamoka.

Tai viskas. Vienas dalykas, kurį padarėte šiek tiek kitaip. Vienas momentas, kur sustojote ir pagalvojote. Viena reakcija, kuri buvo ramesnė nei vakar.

Tai nėra mažai. Tai yra **profesinis augimas** — ir jis vyksta ne per seminarą, o **per kiekvieną pamoką**.

O dabar — pažiūrėkime, kokie įrankiai gali padėti tą „truputį geriau“ padaryti lengviau.

Padrąsinti save prieš užsiėmimą

- Tai apie juos, ne apie mane.
- Tai tik 45 mano gyvenimo minutės
- Aš tai esu daręs/anksčiau
- Tiesiog mėgaukis
- Būk savimi

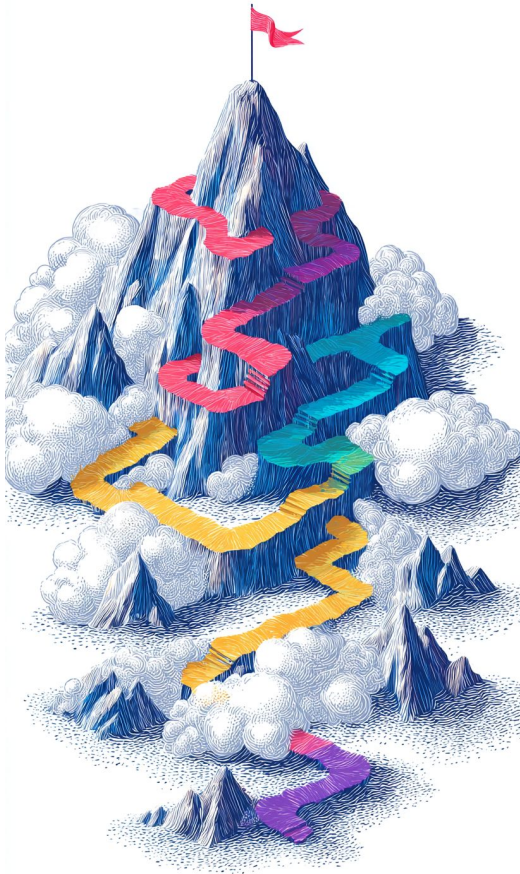
SISTEMINIAI METODAI: KAI PAMATAI JAU TVIRTI

Kai pamatai jau tvirti — yra kur augti.

Šie metodai — ne pradedantiesiems. Nuo jų **nereikėtų pradėti**, neturint pamatų (struktūros, santykio, ribų). Bet juos gerai žinoti — ir kažkada, kai jausitės pasiruošę, įsitraukti.

Esmė: visi šie metodai reikalauja, kad mokiniai **jau mokėtų dirbti savarankiškai, grupėje, laikytis susitarimų**. Todėl pirma — pamatai. Paskui — šie metodai kaip natūralus kitoks žingsnis.

Nereikia visų iš karto. Užtenka vieno — ir pabandyti vieną kartą.

Metodas	Kaip tai atrodo	Mokytojo vaidmuo
Apversta klasė (<i>Flipped Classroom</i>)	Mokiniai pasiruošia namuose, pamokoje — diskutuoja ir taiko	Fasilitatorius, ne „pasakotojas“
Projektinis mokymasis	Mokiniai sprendžia tikras situacijas per kelias pamokas	Konsultantas, padedantis įveikti kliūtis
Stotys / centrų mokymasis	Klasė padalinta į veiklų centrus, mokiniai juda tarp jų	Organizatorius ir stebėtojas
Mokymasis pagal kontraktą	Mokiniai su mokytoju susitaria dėl tikslų ir terminų	Partneris, tikrinantis progresą
Probleminis mokymasis	Užduodama kompleksinė problema — mokiniai ieško sprendimų	Pagalbininkas, esant kliūtim
Tarpusavio mokymas (<i>Peer Teaching</i>)	Mokiniai moko vieni kitus	Organizuoja procesą ir stebi
Diskusijų ratas (<i>Sokrato metodas</i>)	Mokiniai veda diskusiją, mokytojas tik užduoda pradinį klausimą	Tylus klausimų autorius
Atradimų mokymasis	Mokiniai tyrinėja ir „atranda“ koncepcijas patys	Užuominų ir medžiagos tiekėjas

KLASĖS VALDYMAS — PENKIOS DALYS, NE VIENA

01

SANTYKIS

Mokinys turi patirti, kad mokytojas jį mato, girdi ir gerbia.

02

KRYPTIS IR MOTYVACIJA

Aišku, ką darome, kodėl tai svarbu ir kaip atrodys sėkmė.

03

ERDVĖ IR STRUKTŪRA

Vieta, laikas, priemonės, perėjimai ir mokytojo judėjimas.

04

TAISYKLĖS IR RIBOS

Iš anksto paaiškintos, aptartos ir vienodai suprantamos.

05

KOREKTIŠKA REAKCIJA

Kai netinkamas elgesys ar sutarta riba jau pažeidžiama.

ELGESIO KOREKCIJA = 1 IŠ 5 KLASĖS VALDYMO DALIŲ

“Įsirenkite” kabinetą

ERDVĖ IRGI VALDO KLASĘ

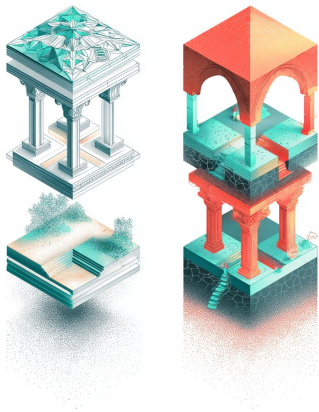
Eilės gimė vienkrypčiam mokymui: mokytojas ir lenta priekyje, mokiniai klauso.

U forma padeda pokalbiui ir matomumui.

Salos / kupstai padeda bendradarbiauti, bet reikalauja aiškių vaidmenų ir balso lygio.

Mišrios zonos leidžia rinktis: individualiai, poroje, grupėje, trumpam atsitraukti.

Nėra vieno geriausio išdėstymo. Geras tas, kuris atitinka veiklos tikslą ir leidžia mokytojui matyti grupę.

ERDVĖS ATMINTINĖ

ŠEŠI PATIKRINIMAI PRIEŠ PAMOKĄ

MATOMUMAS

Ar visi mato tai, ką turi matyti?

PRIĖJIMAS

Ar galiu ramiai prieiti prie kiekvieno?

MARŠRUTAI

Ar įėjimas ir priemonės nesukuria spūsčių?

GARSO LYGIS

Kokio garsumo reikės šiai veiklai?

ATSITRAUKIMAS

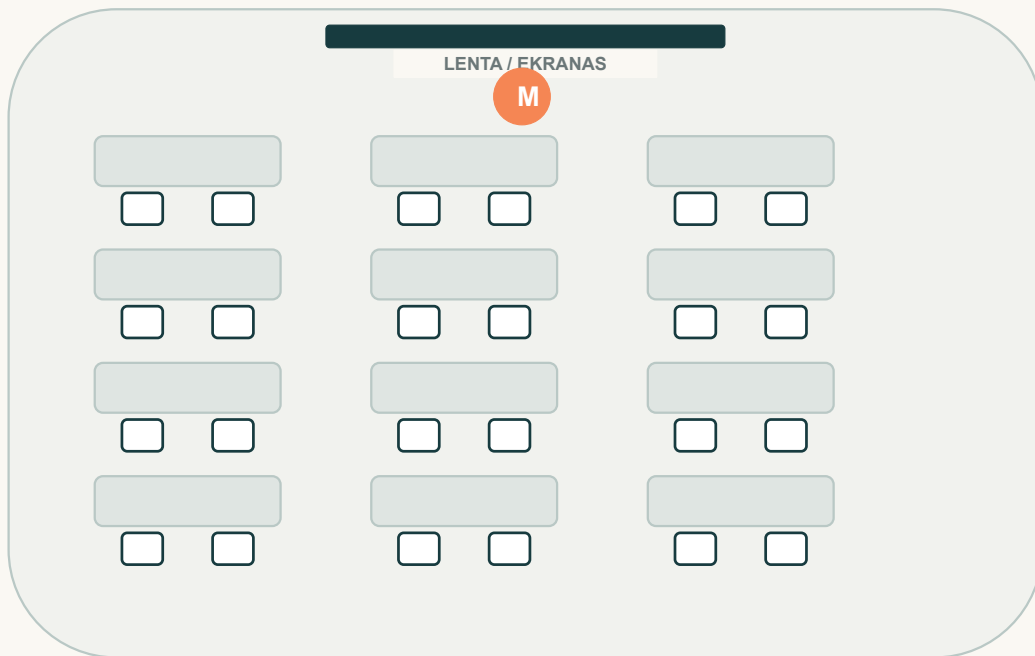
Kur mažiau dirgiklių ar galima nusiraminti?

PRIEINAMUMAS

Ar tinka regai, klausai, judėjimui, sensorikai?

Vienas išdėstymas negali tarnauti visoms veikloms.

EILĖS Į PRIEKĮ

TINKA

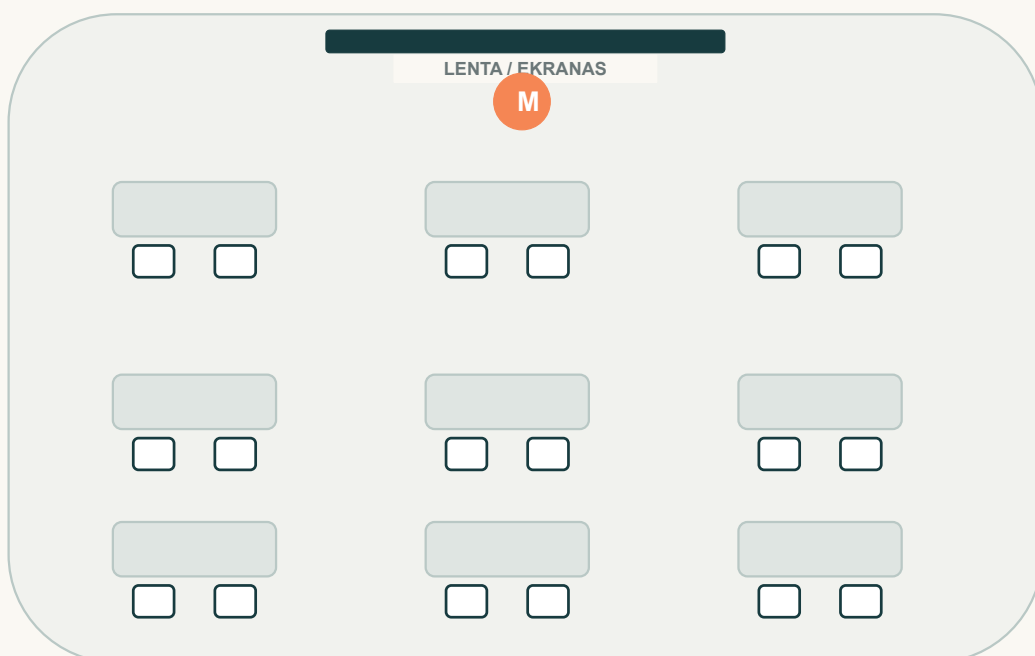
Trumpam aiškinimui, demonstravimui ir individualiam darbui.

ATKREIPKITE DĖMESĮ

Palikite praėjimus ir galimybę prieiti prie galinių vietų.

M = mokytojas
□ = tuščia kėdė

POROS SU AIŠKIAIS PRAĖJIMAIS

TINKA

Greitam aptarimui dviese ir kaitaliojant klausymą su porų darbu.

ATKREIPKITE DĖMESĮ

Iš anksto sutarkite, kada pora kalbasi, o kada vėl žiūri į priekį.

M = mokytojas
□ = tuščia kėdė

U FORMA

TINKA

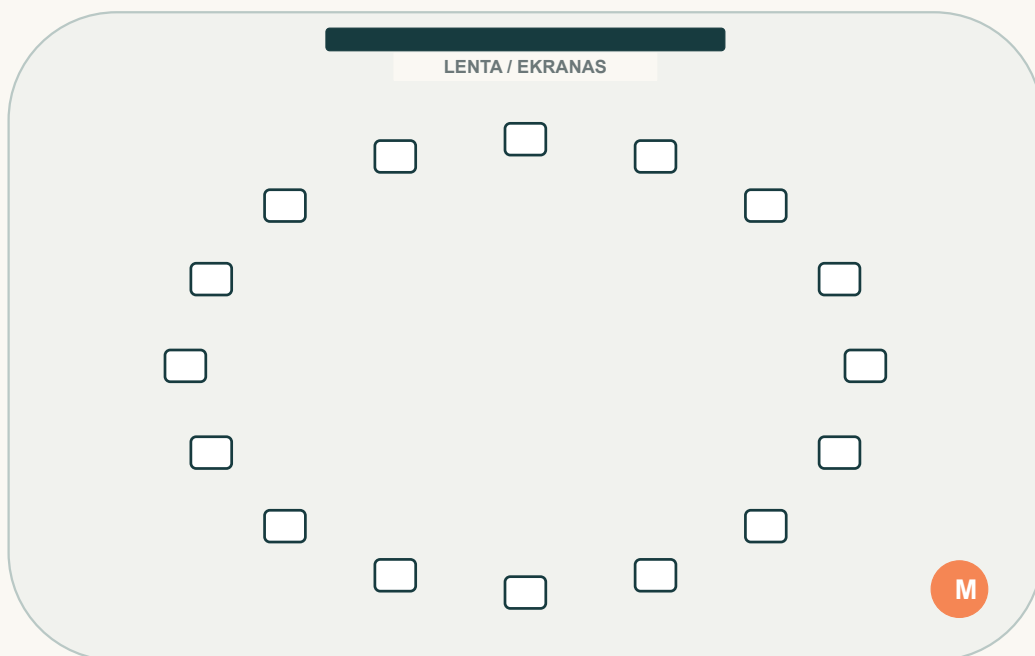
Diskusijai, demonstravimui ir refleksijai, kai svarbu matyti vieni kitus.

ATKREIPKITE DĖMESĮ

Didelėje grupėje U gali tapti per plati; saugokite laisvą centrą.

M = mokytojas
□ = tuščia kėdė

RATAS BE STALŲ

TINKA

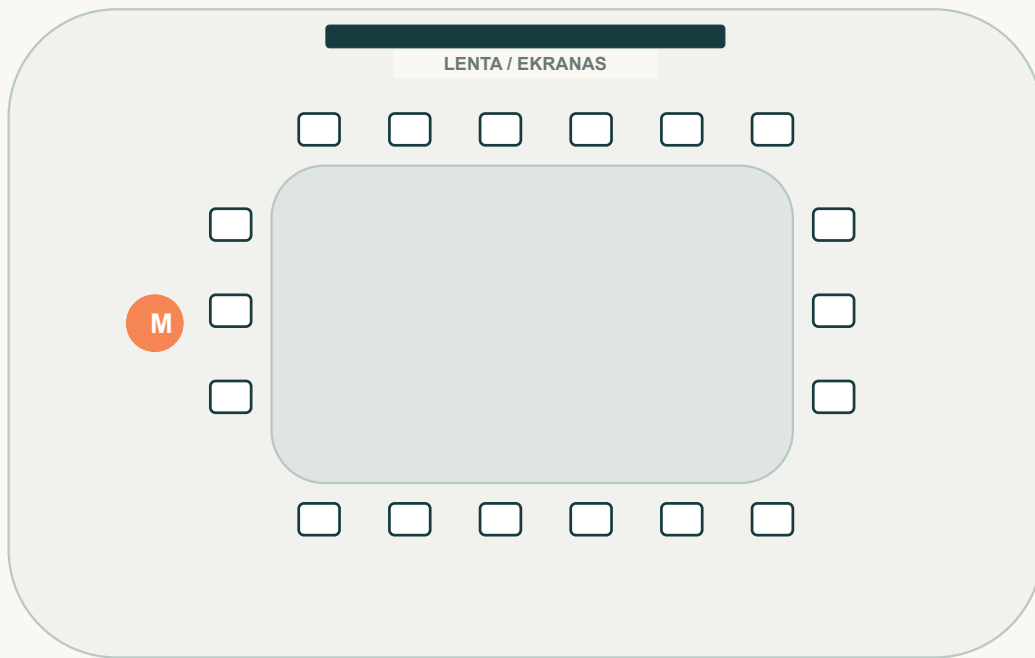
Klasės valandėlei, susitarimams, trumpai refleksijai ir lygiaverčiam pokalbiui.

ATKREIPKITE DĖMESĮ

Sukurkite teisę nekalbėti ir aiškią kalbėjimo eilę; ne visiems lengva būti centre.

M = mokytojas
□ = tuščia kėdė

SEMINARO STALAS

TINKA

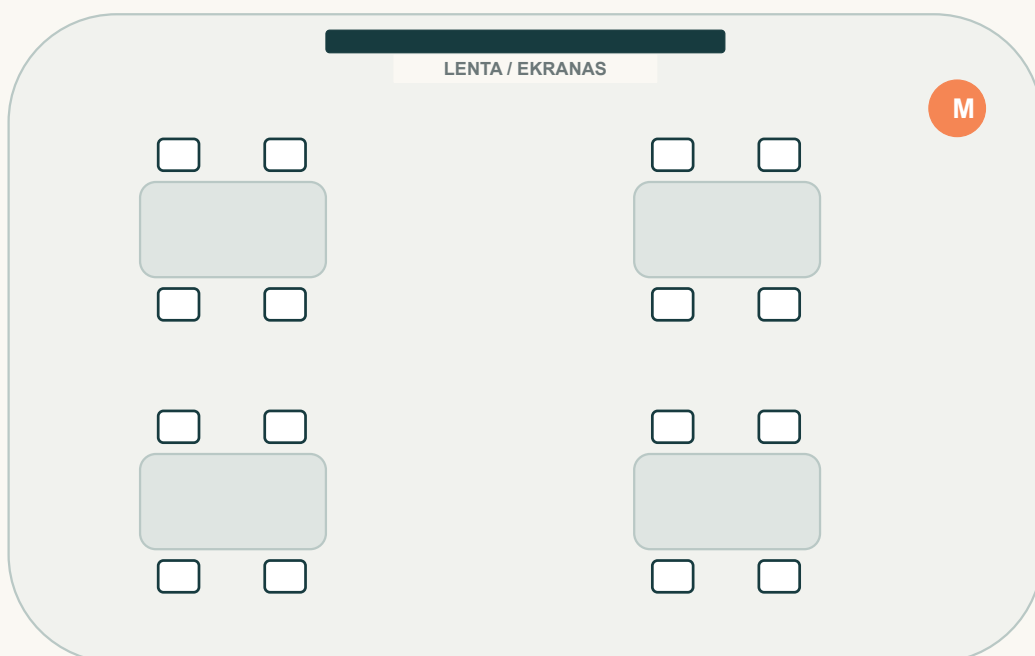
Teksto, problemos ar sprendimo nagrinėjimui vienoje bendroje grupėje.

ATKREIPKITE DĖMESĮ

Ilgas stalas gali sustiprinti hierarchiją; sąmoningai paskirstykite balsą.

M = mokytojas
□ = tuščia kėdė

SALOS PO KETURIS

TINKA

Bendradarbiavimui, projektui ir užduotims su skirtingais vaidmenimis.

ATKREIPKITE DĖMESĮ

Sutarkite vaidmenis, laiką, balso lygį ir kaip kviečiama mokytojo pagalba.

M = mokytojas
□ = tuščia kėdė

PASAGA SU DARBO CENTRU

TINKA

Demonstravimui, eksperimentui ir trumpoms užduotims poromis.

ATKREIPKITE DĖMESĮ

Centras turi likti darbo zona, ne nuolatinis judėjimo koridorius.

M = mokytojas
□ = tuščia kėdė

MOKYMOSI STOTELĖS

TINKA

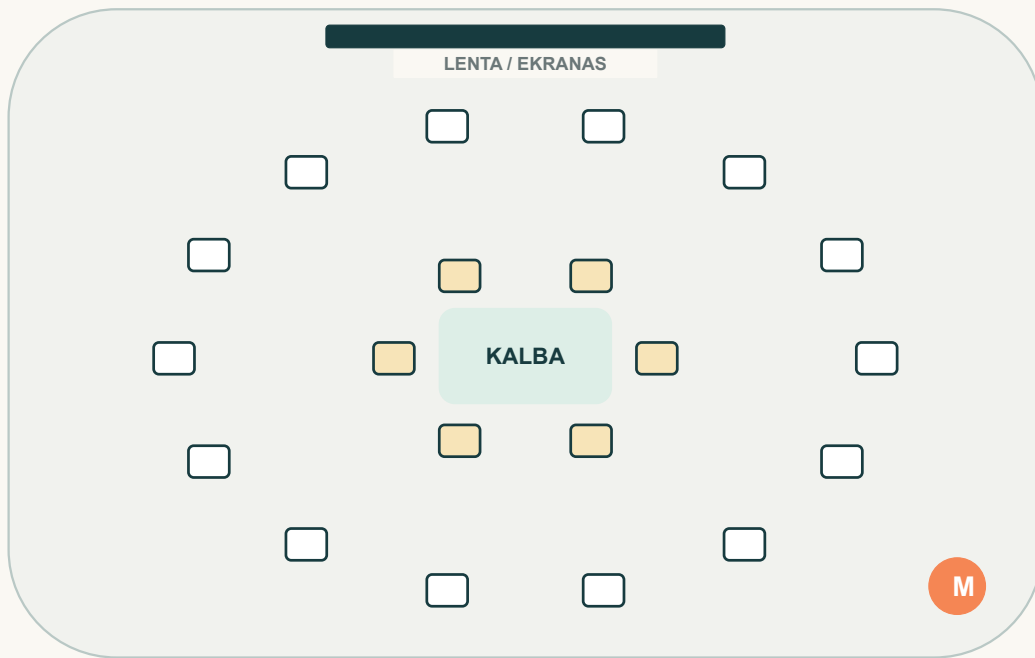
Skirtingoms užduotims, priemonėms ir mokinių tempui vienoje pamokoje.

ATKREIPKITE DĖMESĮ

Nurodykite judėjimo kryptį, laiką, užduoties pabaigą ir priemonių vietą.

M = mokytojas
□ = tuščia kėdė

„ŽUVIES DUBUO“

TINKA

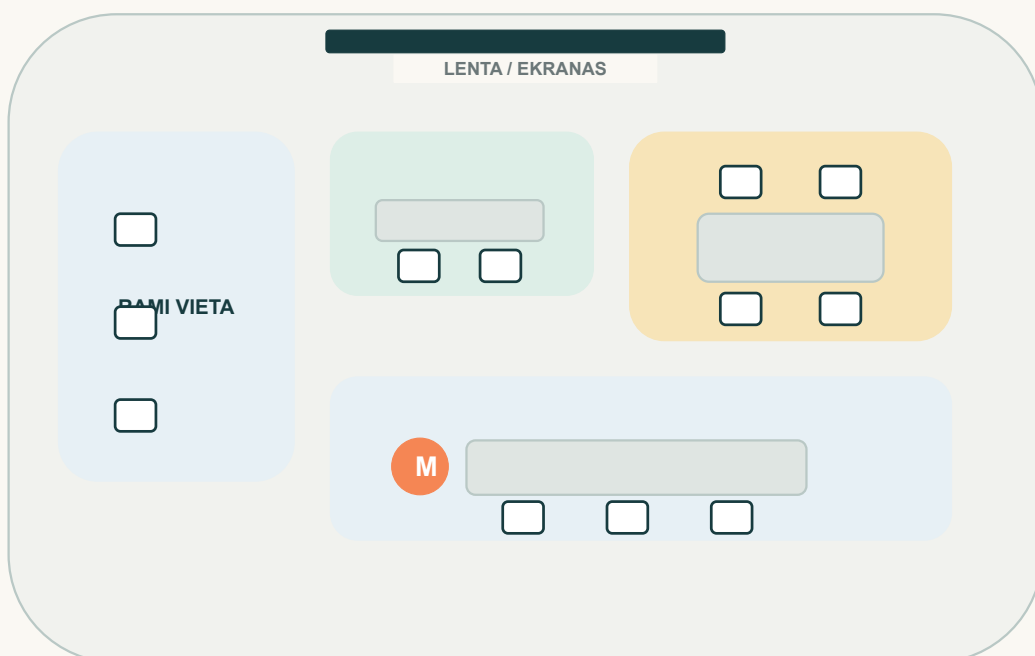
Diskusijos stebėjimui, argumentavimo analizei ir grįžtamajam ryšiui.

ATKREIPKITE DĖMESĮ

Sutarkite, kaip mokiniai keisis vietomis ir ką išorinis ratas stebės.

M = mokytojas
□ = tuščia kėdė

MIŠRIOS LANKSČIOS ZONOS

TINKA

Kai vienoje pamokoje reikia susikaupti, tartis poroje, kurti grupėje ir konsultuotis.

ATKREIPKITE DĖMESĮ

Pasirinkimas veikia tik su aiškiomis taisyklėmis: kada, kam ir kaip keičiama zona.

M = mokytojas
□ = tuščia kėdė

Galimos teminės vietos

1. „Nieko neveikimo minutė“

Viena patogi kėdė ir matomas laikmatis. Vaikas 1–2 minutes nieko nedaro: nekalba, nenaudoja telefono, neatlieka užduoties. Pasibaigus laikui grįžta į darbą.

2. Lengvo pašnekesio kėdės

Dvi viena į kitą pasuktos kėdės. Jose galima iki dviejų minučių tyliai pasikalbėti su mokytoju ar kitu mokiniu. Pokalbis turi aiškią pabaigą.

3. Atvėsimo vieta

Skirta stipriai supykusiam ar susijaudinusiui vaikui. Joje gali būti minkštas kamuoliukas, kvėpavimo kortelė, popierius braukymui ar smėlio laikrodis. Nurimus sprendžiama, ką daryti toliau.

4. Tylos vieta su ausinėmis

Stipriai garsą slopinančios ausinės padeda sumažinti triukšmą. Vaikas lieka klasėje ir gali tęsti individualią užduotį.

5. Ramybės palapinė

Maža atvira palapinė ar užuovėja su pagalvėmis. Joje galima 3–5 minutes pabūti sumažinus vaizdinius ir garsinius dirgiklius. Tai poilsio, bet ne ilgo miego vieta.

6. Vienos užduoties staliukas

Ant stalo paliekama tik viena užduotis ir jai reikalingos priemonės. Tinka vaikui, kurį išgąsdina didelis darbų kiekis arba kuris nežino, nuo ko pradėti.

7. Judesio vieta

Keli grindų ženklai, pasipriešinimo juosta ar vieta pasiražyti. Vaikas 1–2 minutes pajuda ir grįžta į savo vietą.

8. Grįžimo kėdė

Vaikas trumpai stebi pamoką iš ramesnės vietos ir atsako sau į du klausimus: „Ką dabar daro klasė?“ ir „Koks mano pirmas veiksmas grįžus?“

Kaip išdėstyti kėdes?

Galima U forma

Klasių išdėstymo pavyzdžiai

Pertvarų išnaudojimas klasėse

<https://www.vs.de/de/floorfriends/digitale-medien-fur-die-grundschule/mobiler-lehrerarbeitsplatz-im-klassenzimmer/>

Mokytoja
savo
iniciatyva
įrangė
pasikalbėjimų
su
moksleiviais
vietą klasėje

Klaipėda

Ugdymosi aplinkos pakeitimas

Kiekviena mokykla gali sukurti savo papildomas vietas ugdymui. Tiek laisvalaikiui, tiek administruojant sudėtingo elgesio epizodus klasėse.

Pavyzdys iš Vilniaus mokyklos “Aušra”

Klasių išdėstymo pavyzdžiai

Klasių išdėstymo pavyzdžiai

<https://www.schwarzwaelder-bote.de/inhalt.dornhan-ferrari-der-gemeinschaftsschulen.10c5c181-b665-49c7-b7cd-638bef5d242d.html>

Klasių išdėstymo pavyzdžiai. Mokytojo vieta

Mokymosi erdvės išdėstymo pavyzdžiai. Mokymasis koridoriuje

Vainuto gimnazija

Universalus dizainas mokymuisi praktiškai

Tą patį galima išmokyti keliais būdais

Vienas mokymosi tikslas. Bent du ar trys keliai iki jo.

Kaip tai gali atrodyti klasėje?

- **Ta pati medžiaga pateikiama keliais būdais:** atspausdintas tekstas, garso įrašas, mokytojo paaiškinimas, schema arba piešinys.
- **Užduotį galima atlikti skirtingai:** perskaityti, išklaudyti, nupiešti, sudėlioti korteles, išbandyti praktiškai.
- **Išmokimą galima parodyti keliais būdais:** parašyti atsakymą, papasakoti, nupiešti schemą arba sudėlioti veiksmų seką.
- **Matomas laikas:** klasėje nuolat veikia laikrodis arba vaizdinis laikmatis. Mokiniai mato, kiek laiko liko.
- **Matoma pamokos eiga:** lentoje pažymėta, ką darome dabar, kas bus toliau ir kiek užduočių dar liko.
- **Užduotys suskirstytos:** ką būtina atlikti, ką galima rinktis ir ką daryti, jei lieka laiko.
- **Atskiras darbo staliukas:** ant jo jau paruošta užduotis ir reikalingos priemonės. Ten galima trumpam persėsti ir dirbti ramiau.
- **Aiškūs atliktos užduoties pavyzdys:** mokinys mato, nuo ko pradėti ir kaip gali atrodyti rezultatas.

Universalus dizainas mokymuisi praktiškai

Paprastas pavyzdys

Tema: vandens apytakos ratas

Mokinys gali:

- 1. perskaityti trumpą tekstą;
- 2. išklaudyti įrašą ir stebėti schemą;
- 3. sudėlioti paveikslėlių seką ir ją nupiešti.

Visais trimis atvejais siekiama to paties tikslo: suprasti ir paaiškinti vandens apytaką.

UDM apima programą, mokymosi medžiagą, klasės erdvę, laiką ir vertinimą. Tai ilgalaikė mokyklos kryptis. Pradedantis mokytojas gali pradėti nuo vienos temos ir klausimo:

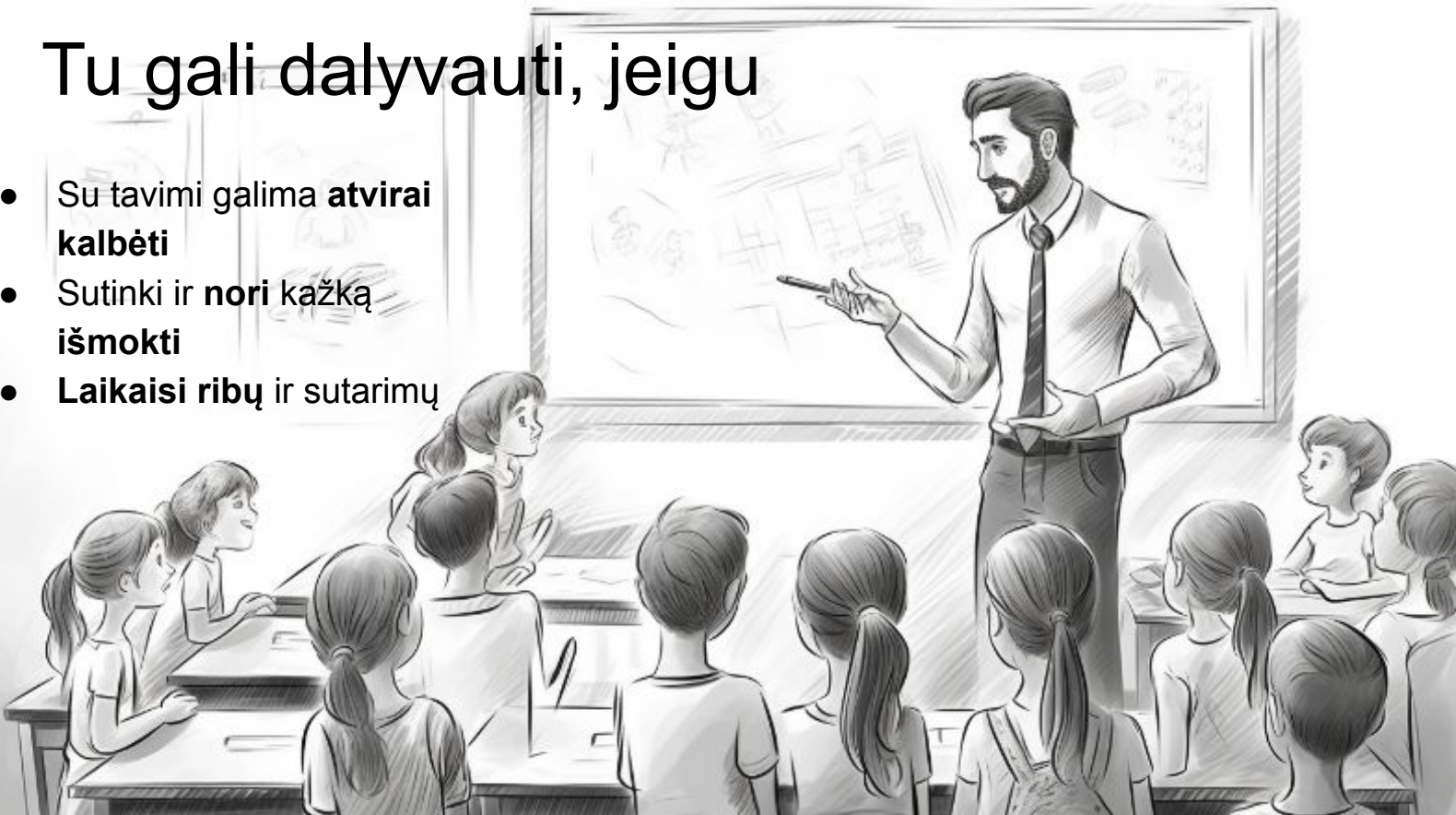
„Ar šitą patį galima išmokyti dar vienu būdu?“

[Universalaus dizaino mokymuisi gairės.](#)

Tu gali dalyvauti, jeigu

- Su tavimi galima **atvirai kalbėti**
- Sutinki ir **nori** kažką **išmokyti**
- **Laikaisi** ribų ir sutarimų

Klasę valdo tas, kas yra MATOMAS

Įsivaizduokite mokinį, žvelgiantį į klasę: “O, štai kėdė... Štai lenta... A, ir mokytojas – dar vienas klasės interjero elementas.”

Be santykių, mes mokytojai, galime tapti tarsi gyvi baldai - funkcionalūs, bet ne įkvepiantys. Esame tarsi tie seni plakatai ant sienų - pilni informacijos, bet retai kada atkreipiantys dėmesį.

Kurkime santykius su mokiniais, nes:

1. Tai padeda sukurti saugią ir motyvuojančią mokymosi aplinką.
2. Lengviau pastebėsime ir spręsimė mokinių mokymosi bei emocines problemas.
3. Mokiniai labiau įsitrauks į pamokas ir pasieks geresnių rezultatų.
4. Sumažės elgesio problemų klasėje, taupysime laiką ir energiją.
5. Tapsime įtakingesniais pavyzdžiais, formuojančiais mokinių požiūrį į mokymąsi.

Pabandykime
su moksleiviais
(kiekvieną
dieną pasirinkti
kitą kalbą
pasisveikinimui)

- **Hi** (angliškai)
 - **Dobre rano** (čekiškai)
 - **Witaj** (lenkiškai)
 - **Assalamou Alykoum** (Islamas)
 - **Selam** (turkiškai)
 - **Kalimera** (graikiškai)
 - **Buon giorno** (itališkai)
 - **Boas** (portugališkai)
 - **Šalom** (hebrajiškai)
 - **Servus** (austriškai)
 - **Bonjour** (prancūziškai)
- **Konnichiwa** (japoniškai)
 - **Namaste** (Hindi)
 - **Ahoy** (piratai)
 - **Privet** (rusiškai)
 - **Sawubona** (Zulu)
 - **Barev** (Armėniškai)
 - **Jambo** (Swahili)
 - **Ni hao** (mandarinų)
 - **Moin** (vokiškai)
 - **Hola** (ispaniškai)
 - **Ką tu** (moksleiviškai)

Originalus
pedagogo būdas
pasisveikinti

Ir su kiekvienu vis kitaip

Kiekvieną dieną pradėti vis kitaip

1. **Rankos paspaudimas ar "high-five"**: tai gali būti energingas ir teigiamas būdas pradėti dieną, ypač su jaunesniais mokiniais.
2. **Dienos citata ar mįslė**: pasisveikinti, pasidalinant įkvėpiančia citata ar užduodant mįslę, kurią mokiniai gali bandyti išspręsti.
3. **Individualus komplimentas**: skirti kiekvienam mokiniui asmeninį, teigiamą komplimentą ar pastebėjimą.
4. **Teminis klausimas**: užduoti klausimą, susijusį su dienos tema, skatinantį mokinius mąstyti ir diskutuoti.
5. **Pasidalinimas asmenine istorija ar patirtimi**: trumpai pasidalinti kažkuo, kas atsitiko jūsų gyvenime, ar įdomia patirtimi, skatinanti mokinius dalintis.
6. **Interaktyvus pasisveikinimas**: pavyzdžiui, „paspausk ranką, jei šiandien esi pasiruošęs mokytis“ arba „duok penkis“ jei turi puikią idėją“.
7. **Teminių pasisveikinimų naudojimas**: pavyzdžiui, sveikintis tam tikra kalba, jei mokote užsienio kalbų, arba naudoti susijusius gestus, jei esate teatro mokytojas.
8. **Muzikinis pasisveikinimas**: grojant trumpą muzikos kūrinį ar dainą, kuri nustato dienos nuotaiką.
9. **Rytinė mankšta ar kvėpavimo pratimai**: trumpas fizinis ar kvėpavimo pratimas, padedantis mokiniams atsipalaiduoti ir susikaupti.
10. **Dienos tikslų ar uždavinių pasidalijimas**: paskelbti dienos tikslą ar uždavinį, kurį mokiniai turėtų pasiekti.

Emocinė ir neverbalinė kalba - irgi yra kalba

Švietimo ekspertas ir rašytojas Haim G. Ginott. Jis yra pasakęs:

"Supratau, kad esu galingiausias veiksnys klasėje. Mano asmeninė nuotaika kuria klasės klimatą. Kaip mokytojas, turiu milžinišką galią suteikti vaikui skausmą arba džiaugsmą. Galiu būti kankinimo įrankis arba įkvėpimo instrumentas. Galiu pažeminti arba pajuokauti, sužeisti arba išgydyti. Visose situacijose mano atsakas nulemia, ar krizė bus paaštrinta ar sušvelninta, ir ar vaikas bus humaniškas ar nužmogintas."

- Oho ho!
- Na ir kas čia dabar?
- Še tau, kad nori!
- Oi oi, kas per reikalai?
- Tprū, sustojom!
- Cha, pagavau!
- Opapa, kas naujo?
- Ėgi ėgi, ką čia turim?
- Tai bent, nustebinot!
- Šmurkšt ir štai mes čia!
- Cypt cypt, kas čia cypia?
- Bum bum, kas čia vyksta?
- Oi oi oi, kokie čia stebuklai?
- Tadam! Ir ką mes matom?
- Pokšt pokšt, kas čia pokštauja?
- Opa pa, kokia staigmena!
- Cik cak, laikas eina!
- Šast past, ir jau kitoj temoj!
- Bim bam, skambina varpelis!

Ginott, H. G. (1972). Teacher and Child: A Book for Parents and Teachers. New York: Macmillan.
Ši knyga tapo klasikiniu veikalu apie mokytojų ir mokinių santykius bei efektyvų bendravimą klasėje. Ginott idėjos apie emocinio intelekto svarbą švietimo srityje buvo novatoriškos to meto kontekste ir išlieka aktualios iki šiol.

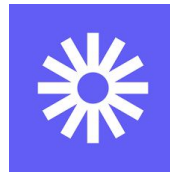
Pasveikinimo būdai yra draugiški ir neformalūs, tačiau išlaiko pagarbų toną, tinkamą mokytojo ir mokinio santykiams

- "Kas naujo?"
- "Kaip laikaisi šiandien?"
- "Sveiki, moksluikai!"
- "Na, ką čia turim?"
- "Pasiruošę naujiems nuotykiams?"
- "Sveiki atvykę į žinių pasaulį!"
- "Kas pasiruošęs mokytis?"
- "Labas! Kaip nuotaika?"
- "Sveiki, būsimieji genijai!"
- "Na, kas čia toks linksmas šiandien?"
- "Ei, mano mėgstamiausia klasė!"
- "Sveiki, energingieji!"
- "Kas nors įdomaus nutiko?"
- "Na, kokie šiandien planai?"
- "Sveiki, protingieji!"
- "Kas pasiruošęs naujiems iššūkiams?"
- "Labas! Kas nors naujo?"
- "Ei, žinių ieškotojai!"
- "Kaip praėjo rytas/diena?"
- "Sveiki! Pasiilgot manęs?"

Mokytojai susikuria įvairias vidines bendravimo su moksleiviais taisykles. Kokias turite Jūs?

1. **Jokios agresijos moksleivių atžvilgiu.**
2. Kai kurie vaikai Jums kels neigiamus jausmus. Su visais moksleiviais - vienodas elgesys.
3. Būkite draugiški ir besišypsantys savo moksleiviams.
4. Negalima rėkti ar gąsdinančiai kalbėti.
5. **Išdrįskite atsiprašyti moksleivio, jeigu jūs suklydote.**
6. Žinutės ir kalbėjimas turi būti atviras ir aiškus. Dvigubos ar paslėptos žinutės žeidžia.
7. **Įsivaizduokite, kad jūsų pokalbiai yra įrašomi. Pagal tai taikykite pokalbio standartus.**
8. Jokiu būdu nežeminkite moksleivio, net ir siekdami, kad jis tinkamai elgtųsi.
9. **Nenaudokite sarkazmo ar kitokių pašaipių frazių.**
10. Nepažeiskite moksleivio asmeninės erdvės.

Užrašų knygutė apie moksleivius

- Joje pedagogas užsirašo:

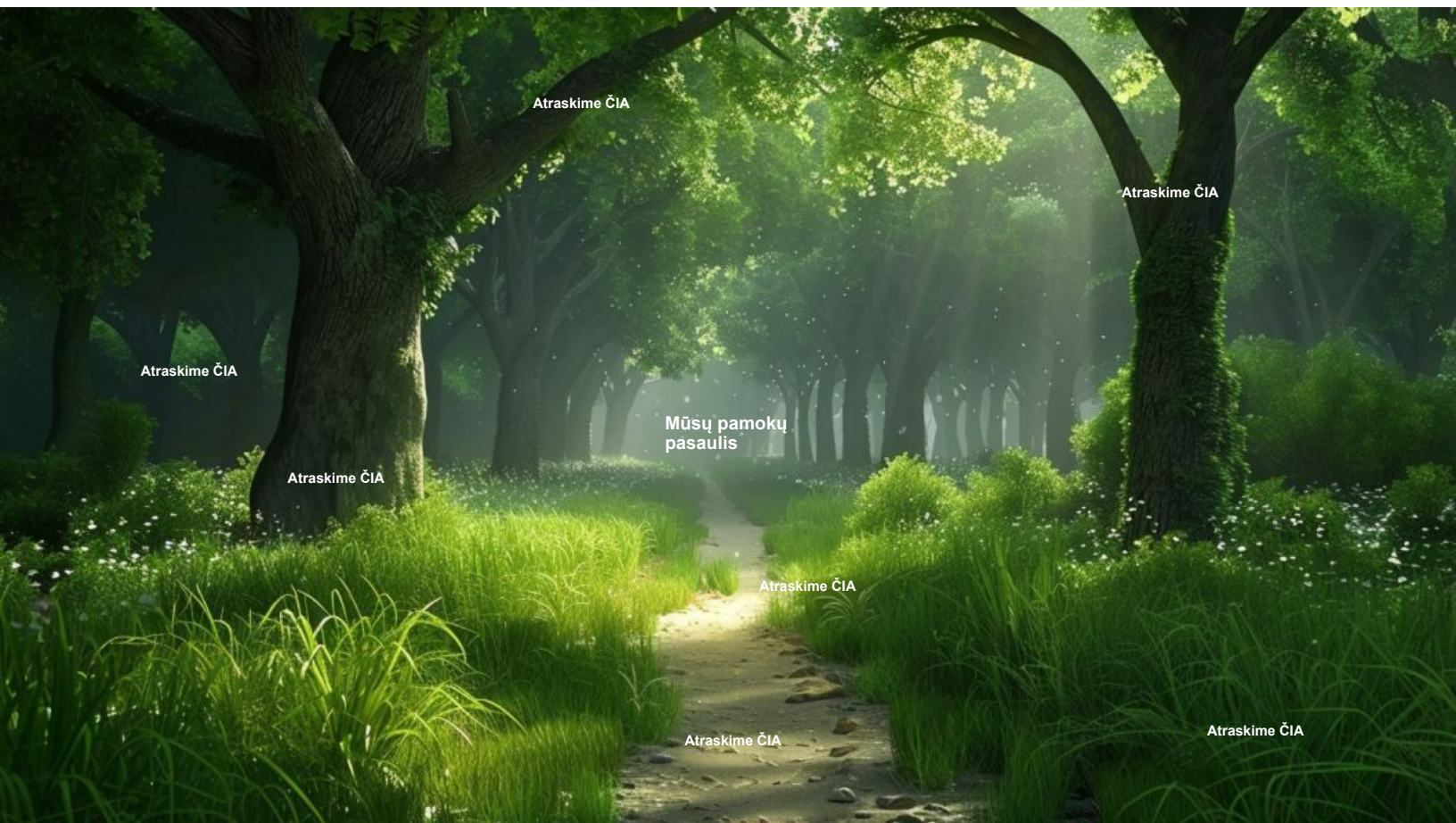
- Vaikų gimtadieniai;
- Šeimos ir giminių narių vardai
- Pomėgiai;
- Pasiekimai;

- Pastabos apie mokinio stiprias ir silpnas puses atskiruose dalykuose
- Sunkumai, su kuriais mokinys susiduria mokymasis tam tikrų temų
- Mokymosi stilius ir strategijos, kurios padeda mokiniui geriau įsisavinti žinias
- Bendravimo įgūdžiai ir elgesys klasėje bei pertraukų metu
- Santykiai su kitais mokiniais, draugystės ar konfliktai
- Reakcijos į stresą, iššūkius ar kritiką
- Savireguliacijos ir emociniai įgūdžiai
- Hobiai, talentai ir specialūs gebėjimai
- Dalyvavimas popamokinėje veikloje ar būreliuose
- Mėgstamos temos ar sritys, kuriomis mokinys domisi
- Tėvų/globėjų kontaktinė informacija ir ryšio pastabos
- Svarbūs šeimos įvykiai ar pokyčiai, galintys paveikti mokinio elgesį
- Kultūrinė ir socialinė šeimos aplinka
- Specialieji poreikiai ar negalia (jei yra)
- Sveikatos sutrikimai ar medikamentų vartojimas
- Fizinio aktyvumo lygis ir mitybos įpročiai

Kelionė vs. Dreifavimas

Laivas turi turėti kryptį

Paklauskime vaikų, kas juos motyvuotų:

(130 gimnazistų nuoširdžiai pasidalino, kas juos skatintų)

- **Vaikai mėgsta kiną.** Perėjus tam tikrą užduočių kiekį galima pasiūlyti pažiūrėti filmą.
- Pamokos metu **klasė suskirstyta į grupes.** Laimėjusi grupė gauna daugiau bendrųjų taškų.
- **Galima pasiklausyti mėgstamos muzikos.** Atlikus užduotį leisti moksleiviui (tik su ausinėmis) pasiklausyti jo mėgstamos muzikos.
- **Papildomi balai (+1, +2, +3).** Moksleivis juos paskui gali pridėti prie savo gauto pažymio, atlikdamas vertinimus.

Paklauskime vaikų, kas juos motyvuotų:

- **Galima praleisti namų darbus.** Gerai pasirodžius pamokos metu, moksleivis yra atleidžiamas nuo namų darbų užduoties.
- **Asmeninis laikas.** Kai tik moksleivis gerai pasirodo per pamoką, gauna 10-15 min. asmeninio laiko. Jį gali išnaudoti taip, kaip nori.
- **Išmesti iš vidurkio prasčiausią pažymį.** Moksleivis gali pasirinkti, kurį pažymį anuliuoti, kad nebūtų įtrauktas į vidurkį.

Paklauskime vaikų, kas juos motyvuotų:

- **Galima pakartoti kai kuriuos kontrolinius.** Jeigu netinka pažymys, moksleivis, tinkamai dalyvavęs pamokoje, gauna progą pakartoti kontrolinį/patikrinimą.
- **Leidžiama vėluoti su vienu paskirtu darbu.** Šiaip labai svarbu, kad moksleiviai sektų laiko ribas, todėl čia galima leisti tik vėluoti vieną dieną/iki kitos pamokos.
- **Pozityvi žinutė tėvams.** Moksleivis gali dalinai įtakoti, kokia bus išsiųsta žinutė tėvams. Ypatingai gerai vertinti vaikų įdėtą darbą ir pastangas.

Kuo daugiau šių apdovanojimų, tuo mažiau jie veikia. Todėl geriau nepersistengti.

1. Kodėl tai veikia:
 - Atitinka dabartinės kartos informacijos vartojimo įpročius (trumpi, intensyvūs formatai)
 - Sukuria "informacijos spragą" (curiosity gap), kuri motyvuoja sužinoti pabaigą
 - Kuria pozityvią įtampą ir lūkestį
2. Kaip efektyviai naudoti:
 - Rodyti 15-30 sekundžių įdomiausioje vietoje
 - Sustabdyti "kabančioje" situacijoje
 - Pasakyti: "Pabaigą pamatys tie, kurie..."
 - Susieti video turinį su pamokos tema
3. Patarimai parenkant video:
 - Ieškoti susijusių su dėstoma tema
 - Rinktis su netikėta atomazga
 - Vengti per ilgų video (idealus ilgis 30-60 sek.)
 - Patikrinti turinį prieš rodant klasei
4. Galimi pritaikymo būdai:
 - Kaip įžanga į naują temą
 - Probleminiam klausimui iškelti
 - Motyvacijai palaikyti

TRUMPŲ FILMUKŲ NAUDOJIMO STRATEGIJA PAMOKOJE:

<https://www.youtube.com/shorts>

1. **"Paslaptinis vokas"** (Ant mokytojo stalo guli vokas su intriguojančiu turiniu. Tik aktyviai dalyvavę pamokoje sužinos, kas jame yra.)
2. **"Istorijos tęsinys"** (Mokytojas pradeda įdomią istoriją, bet sustoja pačioje įdomiausioje vietoje. Pabaigą sužinos tik po sėkmingai atliktos užduoties.)
3. **"QR kodo mįslė"** (Pamokos pradžioje rodomas QR kodas. Jame užkoduota kažkas juokingo/įdomaus, bet jį atidaryti galės tik tie, kurie surinks tam tikrą taškų skaičių pamokoje.)
4. **"Mokytojo nuotrauka iš vaikystės"** (Mokytojas turi nuotrauką, kurioje jis/ji daro kažką juokingo/netikėto vaikystėje. Pažada parodyti, jei klasė pasieks užsibrėžtą tikslą.)
5. **"Magiška dėžutė"** (Ant stalo stovi dekoruota dėžutė. Mokiniai žino, kad joje yra kažkas netikėto, bet ją atidaryti galės tik kai visa klasė pasieks tam tikrą rezultatą.)

ŽAISMINGOS MOTYVACINĖS TECHNIKOS

PASTANGŲ ŽENKLAI

- 1. "Nepalaužiamas" (nepasiduoda susidūręs su iššūkiais)
- 2. "Energijos bomba" (aktyviai dalyvauja visą pamoką)
- 3. "Atkaklus alpinistas" (įveikia sudėtingas užduotis)
- 4. "Antrasis kvėpavimas" (grįžta prie užduoties po nesėkmės)
- 5. "Kantrybės meistras" (dirba nuosekliai ir ramiai)

PAGALBOS KITIEMS ŽENKLAI

- 1. "Gelbėtojas" (padeda kitiems, kai stringa)
- 2. "Įkvėpėjas" (motyvuoja klasės draugus)
- 3. "Komandos ramstis" (puikiai dirba grupėje)
- 4. "Mokytojas-savanoris" (mielai paaiškina kitiems)
- 5. "Draugiškas mentorius" (padeda naujiems mokiniams)

MĄSTYMO ŽENKLAI

- 1. "Minčių žaibas" (greitai generuoja idėjas)
- 2. "Giluminis naras" (užduoda gilius klausimus)
- 3. "Detektyvas" (ieško papildomos informacijos)
- 4. "Kritinis protas" (gerai analizuoja)
- 5. "Išradėjas" (randa originalius sprendimus)

“Ženkleliai”

7 rutinos, kurios palaiko mokymąsi

- 1. **Aiški pamokos pradžia** (mokymasis prasideda visada tuo pačiu ženklu ar ritualu – pvz., klausimu, citata, mini užduotimi).
- 2. **Mažosios pertraukėlės** (2–3 minutės atsikvėpti, pajudėti, pajuokauti – tai atstato dėmesį).
- 3. **Perėjimai tarp veiklų** (aiškūs signalai ar instrukcijos – padeda greičiau persiorientuoti, sumažina chaotiškumą).
- 4. **Nuoseklus dienos ritmas** (pasikartojantys etapai leidžia vaikui numatyti, kas bus toliau – tai mažina nerimą).
- 5. **Refleksijos laikas** (pamokos pabaigoje 2 minutės: „ką šiandien išmokau, kas buvo įdomiausia?“ – vidinė motyvacija auga).
- 6. **Ramybės ritualai** (kvėpavimo pratimas, trumpa tyla ar klausymosi momentas – padeda sumažinti įtampą).
- 7. **Dienos pabaigos apibendrinimas** (bendras „šviesoforas“ ar apklausa – kas pavyko, kas sekėsi sunkiau – kuria atsakomybės jausmą).

Pagrindiniai motyvaciniai teiginiai:

PATS

PASIRINK

MATYK

BŪSIU
ŠALIA

RIBOS IR SUSITARIMAI

Pedagogas – žodžio kilmė

Žodis „**pedagogas**“ turi gilią ir simbolišką kilmę.

- Jis kilo iš **senosios graikų kalbos**: *paidagōgós* (παιδαγωγός).
- Šį žodį sudaro du dėmenys:
 - **país / paidos** – „vaikas“
 - **agōgós** – „vedlys“, „palydovas“ (nuo veiksmazodžio *ágō* – „vesti“).

👉 Taigi **pedagogas iš pradžių reiškė „vaikų vedėją“**. Senovės Graikijoje „paidagogos“ buvo ne mokytojas dabartine prasme, o vergas ar tarnas, kurio užduotis – **palydėti vaiką į mokyklą, prižiūrėti jį, auklėti elgesio smulkmenose**. Tik vėliau šis terminas įgavo reikšmę „mokytojas“, „auklėtojas“.

O tikrieji mokytojai vadinosi kitaip:

- **Didaskalos** (διδασκαλία) – pažodžiui „mokytojas“, tas, kuris *dėsto* (nuo veiksmazodžio *didáskein* – „mokyti“).
- **Grammatikos** – mokytojas, aiškinęs rašto pagrindus.
- **Kitharistes** – muzikos (ypač lyros ir kitaros) mokytojas.
- **Gymnastes** – fizinio ugdymo, mankštos, sporto mokytojas.
- **Vellau sofistai** – ikileji mokytojai, kurie užsiėmė mokė retorikos, filosofijos, gyvenimo meno.

Draši interpretacija šiandien 📖

Galime sakyti, kad pedagogas ir dabar išlieka „vedlys“ – ne tas, kuris „neša viską už vaiką“, bet tas, kuris **lanko kartu, palydi, padeda atrasti kelią**.

Kiek susitarimų reikia klasei?

? *Atspėkite prieš perskaitydami atsakymą.*

- A) 10–15
- B) 7–8
- C) 3–5
- D) 1

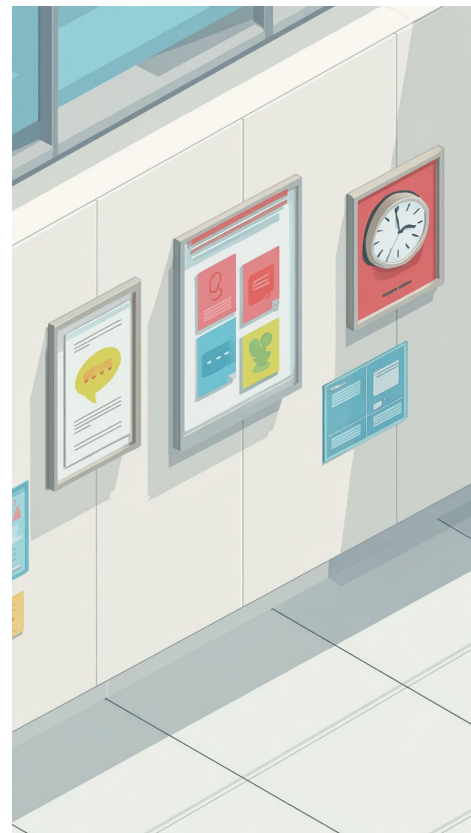
Atsakymas: C) 3–5.

Kodėl? Nes smegenis gali „laikyti“ tik **3–5 aktyvius įsipareigojimus** vienu metu. Daugiau nei 5 — ir mokiniai nebeprisimena nė vieno.

Kaip tai padaryti:

1. Pirmąją savaitę — paklauskite mokinių: „Kokią klasę norime turėti?“
2. Surinkite atsakymus → sugrupuokite į 3–5 temas
3. Suformuluokite kartu — **teigiamais sakiniais**
4. Užrašykite ir pakabinkite **matomoje vietoje**
5. Grįžkite prie jų kiekvieną savaitę: „Kaip mums sekasi?“

Tyrimai (Batool ir kt., 2023): kai mokiniai dalyvauja kuriant taisykles — jų laikymasis padidėja **3 kartus**, lyginant su mokytojo primestomis taisyklėmis.

Renginio taisyklės

1. 🗑️ **Tarpusavyje kalbame pašnibždomis** — jei reikia kažką pasakyti kaimynui, tai darome tyliai.
2. 🙋 **Kalbame po vieną** — norint kažką pasakyti visiems, pakeliame ranką.
3. 🧠 **Atėjome mokytis** — telefonai ir kiti blaškymosi šaltiniai ilsisi.
4. 🍷 **Niekam neturi skaudėti** — nei žodžiais, nei veiksmais.
5. 🕒 **Gerbiame laiką** — pradedame ir baigiame kartu.

**Taisyklės
paprastomis
frazėmis**

- 👂 **Klausyk** (kai kalba kitas – tyliai klausomės)
- 🙋 **Pakelk ranką** (prieš kalbėdamas parodyk ženklą)
- 😊 **Kalbėk gražiai** (naudok draugiškus žodžius)
- ⌚ **Laikykis eilės** (lauk savo momento)
- 🕒 **Būk laiku** (ateik ir grįžk laiku)
- 🪑 **Būk savo vietoje** (nevaikščiok be reikalo)
- 🍷 **Valgyk tada, kai leidžiama** (gerk ar užkandžiauk tik su mokytojo leidimu)
- 🙏 **Naudok „stebuklingus“ žodžius** (*prašau, ačiū, atsiprašau*)
- 🧹 **Tvarkykis** (padėk po pamokos sutvarkyti klasę)
- 🛡️ **Būk saugus** (laikykis taisyklių, kad visi jaustųsi saugiai)

- **Prašyk pagalbos** (kai kažko nesupranti – klausk)
- **Būk atidus** (klauskis ir stebėk, kas vyksta)
- **Turėk priemones** (sąsiuvinys, rašiklis ir pan.)
- **Gerbk nuomonę** (kiekvienas gali galvoti kitaip)
- **Būk atviras** (šypsena ir draugiška kūno kalba padeda)
- **Palauk leidimo išeiti** (užsiėmimą baigia mokytojas)
- **Telefonas tik su leidimu** (naudok tik mokymuisi)
- **Elkis sąžiningai** (nepasakok svetimų istorijų be leidimo)
- **Būk aktyvus** (dalyvauk, įsitrauk, drąsiai siūlyk)
- **Būk kantrus** (ne visi mokosi tuo pačiu greičiu – ir tai normalu)

**Taisyklės
paprastomis
frazėmis**

Vaikai turime atsakyti į šiuos klausimus

- Kaip įeiti į patalpą?
- Ką padaryti, kai ateini į kabinetą kiekvieną rytą?
- Kur padėti striukę/paltą ir kuprinę?
- Ką daryti su atsineštu su savimi maistu?
- Kada paprastai ir kur yra valgoma?
- Kur saugoti ir laikyti pinigus?
- Kur laikyti aplankus, kitas kanceliarines priemones?
- Kam skirtas užsiėmimas ir kam skirta pertrauka?
- Kaip stumti/perkelti kėdę?
- Kaip klausytis, kai kažkas kalba? (sustok, pažiūrėk, galvok)

Vaikui turime atsakyti į šiuos klausimus

- Kaip atsakyti į klausimą, kurį uždavė mokytoja (signalas, laukimas, atsakymas)
- Koku signalu mokytoja prašo grupėje tylos?
- Ką daryti, jei suaugusieji kalbasi, o tu nori jų paklausti?
- Kuriose vietose kabinete reikėtų vaikščioti atsargiau?
- Ką daryti, jei jautiesi blogai?
- Ką daryti, jei užuodei dūmų kvapą/priešgaisrinį signalą?
- Kur laikyti savo mobilių telefoną?
- Kada galima klausytis muzikos ar žaisti žaidimus?

Padėjo: www.ourcampus.co.uk

KLASĖS SUSITARIMAI VS. TAISYKLĖS

Taisyklė vs. susitarimas — ne tas pats.

🚫 Taisyklė (draudimas)

„Nekalbėti pamokos metu!“

„Nevėluoti!“

„Netrukdyti kitiems!“

„Nesimušti!“

„Nemeluoti!“

✅ Susitarimas (pozityvus standartas)

„Kai vienas kalba — kiti klauso.“

„Pamoką pradedame kartu — esame laiku.“

„Gerbiame vieni kitų darbo laiką.“

„Nesutarimus sprendžiame žodžiais.“

„Sakome tiesą — net kai sunku.“

Panagrinėkime pavyzdžius

1. Pagarbos taisyklė
2. Tvarkos taisyklė
3. Saugumo taisyklė
4. Bendradarbiavimo taisyklė
5. Klausymosi taisyklė
6. Kūrybiškumo taisyklė
7. Punktualumo taisyklė
8. Technologijų naudojimo taisyklė
9. Konfliktų sprendimo taisyklė
10. Asmeninės erdvės taisyklė

Šios taisyklės gali būti naudojamos kaip pagrindas kuriant išsamesnes gaires skirtingoms amžiaus grupėms ar specifinėms centro veikloms. Jos taip pat gali būti naudojamos kaip atskaitos taškas diskusijoms su vaikais apie elgesį, vertybes ir tarpusavio santykius.

Panagrinėkime pavyzdžius

11. Draugiškumo taisyklė
12. Sveikos gyvensenos taisyklė
13. Aplinkosaugos taisyklė
14. Mokymosi taisyklė
15. Emocijų valdymo taisyklė
16. Kultūrų įvairovės taisyklė
17. Atsakomybės taisyklė
18. Mandagumo taisyklė
19. Laiko planavimo taisyklė
20. Pagalbos kitiems taisyklė

**Pasipraktikuokime
pritaikyti taisykles
skirtingo amžiaus
vaikams**

Metodai vaikų įtraukimui:

a) Grupinės diskusijos:

- Organizuokite "minčių lietaus" sesijas
- Naudokite interaktyvias lentas ar plakatus idėjoms užrašyti
- Skatinkite vaikus pasidalinti savo patirtimi ir nuomone

b) Balsavimas:

- Leiskite vaikams balsuoti už jiems svarbiausias taisykles
- Naudokite spalvotas korteles ar lipdukus balsavimui
- Aptarkite balsavimo rezultatus su grupe

c) Vaidmenų žaidimai:

- Sukurkite scenarijus, kurie iliustruoja taisyklių poreikį
- Leiskite vaikams suvaidinti situacijas ir pasiūlyti sprendimus
- Aptarkite, kokios taisyklės galėtų padėti išvengti problemų

d) Kūrybiniai projektai:

- Paprašykite vaikų nupiešti ar sukurti koliažus, vaizduojančius geras taisykles
- Organizuokite taisyklių plakatų kūrimo konkursą
- Sukurkite "taisyklių medį", kur vaikai gali kabinti savo pasiūlymus

ŽALIA: Galimas elgesys

- Aktyviai dalyvaujame užsiėmimuose
- Padedame kitiems ir bendradarbiaujame
- Rūpinamės centro inventoriu
- Klausomės instrukcijų ir sekame jomis
- Dalijamės idėjomis ir kūrybiškumu

GELTONA: Problematis elgesys

- Naudojame telefonus be leidimo
- Pertraukiame kitus, kai jie kalba
- Paliekame savo darbo vietą nesutvarkytą
- Vėluojame į užsiėmimus
- Nenoriai dalyvaujame grupinėse veiklose

RAUDONA: Fiksuojamasis elgesys

- Tyčiojamės iš kitų ar juos skriaudžiame
- Gadiname centro nuosavybę
- Naudojame netinkamą ar įžeidžiančią kalbą
- Atsisakome laikytis saugumo taisyklių
- Pasisaviname kitų daiktus be leidimo

JUODOS KORTELĖS

(Stabdomas užsiėmimas)

1. Fizinis smurtas prieš kitus
2. Pavojaingas elgesys, keliantis grėsmę sau ar kitiems
3. Alkoholio ar kitų draudžiamų medžiagų vartojimas
4. Rimtas centro taisyklių pažeidimas (pvz., vagystė)
5. Nuolatinis ir tyčinis destruktivus elgesys

Kaip efektyviai naudoti šias korteles:

1. Pakabinkite jas matomoje vietoje.
2. Aptarkite kiekvieną kortelę su vaikais, paaiškindami elgesio pavyzdžius ir pasekmes.
3. Naudokite kaip greitą vizualinį priminimą kasdienėse situacijose.
4. Reguliariai peržiūrėkite ir atnaujinkite korteles, įtraukdami vaikus į šį procesą.
5. Sukurkite mažesnes versijas, kurias darbuotojai galėtų nešiotis.
6. Naudokite kaip atskaitos tašką diskusijoms apie elgesį ir jo pasekmes.

Vienas pradedantis mokytojas labai jaudinosi prieš pirmą pamoką.

Jis tiek kartų repetavo, kad vos spėjo įeiti į klasę laiku.

Pamoką pradėjo rimtai, bet staiga vienas vaikas garsiai paklausė:

👉 „O kodėl jūs taip prakaituojat?“

Mokytojas sutriko, bet po sekundės nusišypsojo ir atsakė:

👉 „Nes jūs man labai svarbūs!“

**...kartais mūsų silpnumas ir
nuoširdumas tampa stiprybe**

